

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 59/2020(17))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΠΟΛΙΤΗΣ 107,6», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «RADIO ELIOS NETWORK LIMITED»**

Ημερομηνία Απόφασης: 18 Απριλίου, 2022

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σεργίου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσω Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Η απόφαση της Αρχής δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν η Πρόεδρος, κ. Ρόνα Κασάπη, η Αντιπρόεδρος κ. Μαρία Κούσιου και τα Μέλη κ.κ. Σέργιος Ποΐζης, Αγγελική Λαζάρου, Χρύσω Τσόκκου και Πάνος Κανελλόπουλος.

Το Μέλος της Αρχής κ. Τάσος Κυρμίτσης έχει διαφορετική απόφαση (απόφαση μειοψηφίας).

ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελα τις από μέρους του ραδιοφωνικού οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β), (δ), (ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των κανονισμών **21(1),(4)** και **25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και κανονισμοί προνοούν:

Άρθρο 26(1): *Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –*

(β) της υψηλής ποιότητας

(δ) της διαφύλαξης της ποιότητας της γλώσσας

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου.

Κανονισμός 21(1): *Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.*

Κανονισμός 21(4): *Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι.*

Κανονισμός 25(3): *Οι πιο κάτω κανόνες αφορούν τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στις εκπομπές:*

Απαγορεύεται:

(α) η χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **18.9.2020** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς ή/και προφορικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1-6:

1. Στις **30.6.2020** μεταξύ των ωρών **18:00 – 19:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**», το οποίο περιείχε λεκτικό που δεν διεπόταν από τις αρχές της υψηλής ποιότητας, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (Όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προγράμματος, μεταδόθηκαν τα εξής:

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: «... Σας έλεγα για την Ελλάδα προηγουμένως, γιατί; Θα σας διαβάσω το ποστ της Έλενας Ακρίτα, της γνωστής Έλενας Ακρίτα βεβαίως, και κατά το ήμισυ βεβαίως συμπατριώτισσάς μας, η οποία έγραψε το εξής σήμερα στο Facebook, και είναι σ' αυτές τις προεκτάσεις που αναφέρομαι (...). «*Σήμερα, λέει, είναι μία καλή μέρα για την Ελλάδα. Ο άθλιος Αμβρόσιος καταδικάστηκε οριστικά και αμετάκλητα από τον Άρειο Πάγο για ρητορική μίσους κατά των ΛΟΑΤΚΙ με τον αντιρατσιστικό νόμο. Ο Αμβρόσιος, Αθανάσιος Λένης, ο χουντικός ταγματάρχης της χωροφυλακής, αυτό το ον το γεμάτο μίσος για τον συνάνθρωπό, αυτό το βδέλυγμα του σκοταδισμού, αυτός ο κήρυκας της βίας, βρήκε επιτέλους τον δάσκαλό του από τη δικαιοσύνη. Δεν έχει σημασία η ποινή, έτσι κι αλλιώς στην ηλικία του δεν θα πήγαινε φυλακή, αλλά ο τεράστιος συμβολισμός της*

καταδίκης του. Αμβρόσιε, πρόσφατα με αποκάλεσες ζετσίποτη, τιμή μου και καμάρι μου, μωρό μου!» Αυτό, λοιπόν, έγραψε η Έλενα Ακρίτα για τον Αμβρόσιο και είναι όντως μία ιστορική μέρα.

Γιατί σας έλεγα προηγουμένως ότι η Ελλάδα έχει κάποια πράγματα, έχει πολλά πράγματα στα οποία είναι σε απείρως καλύτερη κατάσταση από ό, τι είμαστε εμείς, εδώ τέλος πάντων. Ο Αμβρόσιος είναι μία υπόθεση η οποία ταλαιπώρησε πάρα, πάρα πολύ την Ελλάδα. Είναι όντως ένα φασίστας, οπαδός της Χρυσής Αυγής, δεδηλωμένα κιόλας, την αποκάλεσε «γλυκιά ελπίδα» τη Χρυσή Αυγή. Νεοναζί, τάτσι μίση κότσι, τέλος πάντων, με όλους αυτούς, ήταν ταγματάρχης όντως στην... χωροφύλακας όχι ταγματάρχ... όχι, ταγματάρχης επί χούντας. **Είναι ένα παλιοτόμαρο.** Ο οποίος έγινε μετά Μητροπολίτης. Καλαβρύτων κιόλας. Προσέξτε, τα «Καλάβρυτα» με τον γνωστό συμβολισμό για τη σφαγή των Καλαβρύτων από τους Ναζί και τα λοιπά, και μάλιστα ήταν δηλωμένος. Και είχε κάνει αυτές τις απίστευτες, είχε γράψει μάλλον ένα κείμενο στην αρχή, μέσα στο οποίο έλεγε όπου βρίσκετε τους γκέι να τους φτύνετε, και φτύστε τους, και υποκινούσε σε βία εναντίον των γκέι, τέλος πάντων, και διάφορα άλλα πράγματα. Είχε πάρει αποστάσεις και η εκκλησία από το κείμενο, ήταν τόσο φρικτό το κείμενο αυτό που είχε πάρει και η εκκλησία αποστάσεις, και τον κατάγγειλαν για ρατσισμό και για υποκίνηση μίσους και τον πήγαν στο δικαστήριο. Πήγαν στο δικαστήριο στο Αγρίνιο, νομίζω, όχι δεν ήταν στο Αγρίνιο, ήταν... τέλος πάντων δεν θυμάμαι, σε ένα δικαστήριο εκεί στην περιοχή, τέλος πάντων κάπου που είναι, μπορούσε να επηρεάσει πράγματα και καταστάσεις, όπου έγινε μία δίκη παρωδία. Μία ντροπή για τα δικαστικά δεδομένα της Ελλάδας. Ήταν τόσο φανερό ότι ήταν στημένη αυτή η δίκη και ότι θα κατέληγε σε εκείνα τα συμπεράσματα και ήταν τόσο προκλητική η συμπεριφορά του στο δικαστήριο, έβριζε και ότι αν είχε πιστόλι θα το χρησιμοποιούσε για τους γκέι, είχαν μαζευτεί οι Χρυσανγίτες μέσα, ήταν μία μαύρη στιγμή για την ελληνική δικαιοσύνη. Και αθώωθηκε! Μετά, ήρθε η εισαγγελία, έστειλε, έγινε με τη διαδικασία, τέλος πάντων, επανεξέτασης της υπόθεσης, τον ξανάστειλαν, πήγε στο Εφετείο, και το Εφετείο ανέτρεψε την απόφαση. Ξανά-δικάστηκε, έκανε τη Δίκη εξ αρχής και τον καταδίκασε. Και αυτός ο τύπος συνέχισε να προκαλεί, παραιτήθηκε εν τω μεταξύ σε κάποια φάση, από Μητροπολίτης μετά από όλα αυτά τα ρεζιλίκια, αλλά συνέχισε να προκαλεί και πήγε στον Άρειο Πάγο. Και ο Άρειος Πάγος απέρριψε αυτή την προσφυγή του. Και έχει κλείσει η ιστορία οριστικά και μάλιστα με εξαιρετική απόφαση του Αρείου Πάγου η οποία δημιουργεί προηγούμενο. Και είναι υπέροχο ότι το προηγούμενο δημιουργείται στο όνομα αυτού του ανθρώπου. **Αυτού του άθλιου μισάνθρωπου, αυτού του υποκειμένου, αυτού του φασίστα.**

Γιατί σας είπα όμως ότι στην Ελλάδα είναι διαφορετικά τα πράγματα και ότι είναι καλύτερα, τα πράγματα από ό, τι στην Κύπρο; Μπορεί να πήρε όλο αυτό το διάστημα για να γίνει όλη αυτή η διαδικασία, μπορεί να υπήρξαν τραγικές αποφάσεις και τραγικές παρεμβάσεις στα δικαστήρια αλλά στο τέλος αποδείχτηκε ότι η Δικαιοσύνη στάθηκε στο ύψος της. Και χειρίστηκε την υπόθεση όπως θα έπρεπε να τη χειριστεί. Στην Κύπρο; Στην Κύπρο, εγώ, για παράδειγμα, καταδικάστηκα γιατί αποκάλεσα «**τράγο**» τον

Αμβρόσιο. Καταδικάστηκα από την παρατύπως και παρανόμως λειτουργούσα, τότε, και λαμβάνουσα αποφάσεις, Αρχή Ραδιοτηλεόρασης. Γιατί τον αποκάλεσα «τράγο». **Και είναι τράγος! Δεν είναι βεβαίως ιεράρχης, είναι ένας τράγος! Γι' αυτό κι έλεγα πολλές φορές τη λέξη τράγος, τράγος, τράγος! Είναι ένας τράγος ο Μητροπολίτης Καλαβρύτων. Είναι ένα υποκείμενο άθλιο, ένας ρατσιστής, ένας εμετικός παλιάνθρωπος και φασίστας, ο οποίος έκανε αυτό το πράγμα. Πώς θα τον αποκαλούσα δηλαδή; Και ήρθαν και μου έκαναν ολόκληρη ιστορία, και συνεχιζόταν, και αυτό, και προειδοποιήσεις, και ιστορίες και τα λοιπά».**

[Το πρόγραμμα συνεχίζεται με σχολιασμό διαφόρων δηλώσεων του Αρχιεπισκόπου Κύπρου και του τότε Γεν. Εισαγγελέα κ. Κ. Κληρίδη].

Στη συνέχεια του προγράμματος ο δημοσιογράφος επανέρχεται στον σχολιασμό είδησης που είχε ήδη θίξει στην αρχή του, σχετικά με άντρα που εισήλθε σε φαρμακείο της Λεμεσού γυμνός. Στον σχολιασμό του, ο δημοσιογράφος αναφέρει ότι τάσσεται υπέρ του γυμνισμού και ότι καλό θα ήταν να εξοικειωθούμε με το γυμνό σώμα μας. Διαβάζοντας ένα μήνυμα που έλαβε ηλεκτρονικά από κάποιον ακροατή επανέρχεται στο συγκεκριμένο θέμα και λέει τα εξής:

«...Εμένα δεν με τρομάζει το ανθρώπινο σώμα, στα νεανικά, φοιτητικά μου χρόνια ήμουν στην Αυστρία όπου πηγαίναμε στα (...) κάμπινγκ γυμνιστών πάνω στον Δούναβη που ήταν όλες οι οικογένειες μαζί, γέροι, μεγάλοι, παιδιά, μητέρα, πατέρας, παππούδες, και έκαναν μπάνιο γυμνοί και χαίρονταν τη φύση. Ποιο είναι το πρόβλημα δηλαδή; Τώρα, το να πάει ο άλλος στο φαρμακείο, είναι κάπως, δεν λέω... Εντάξει, ξέρω 'γω, τρομάζει ο άλλος που το βλέπει, ας πούμε. **Δεν είχε και τίποτα, από ό, τι είδα, έτσι πολύ «περιωπής», οπότε ναι... πάλι όμως τρομάζει ο κόσμος.»**

[Στη συνέχεια διαβάζει στον αέρα μηνύματα που δέχεται από ακροατές]:

(...)

Κ. Κωνσταντίνου: «Τι σας ενόχλησε και με βρίζετε; Ήρθε ένα μήνυμα το οποίο με βρίζει απλώς. Λοιπόν, α! **Μήπως είναι αυτός που με κατάγγειλε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης; Μμμ, αν είναι αυτός, θα το χαρώ πάρα πολύ γιατί πραγματικά σήμερα σκεφτόμουν όταν έρθω εδώ ξανά, και πω ξανά «τράγο» των Καλαβρύτων, διότι ο Καλαβρύτων Αμβρόσιος είναι ένας τράγος, τράγος, τράγος, τράγος, τι θα πάθει αν το ακούσει αυτός ο τύπος το... ναι».**

(...)

[Στη συνέχεια ο παρουσιαστής διαβάζει άλλο μήνυμα που λαμβάνει από ακροατή].

Κ. Κωνσταντίνου: ... «**Με το τράγος του κάνεις κομπλιμέντο**», λέει. **Είναι γεγονός ότι του κάνουμε κομπλιμέντο**».

(...)

Σχετικά με μηνύματα που λαμβάνει από ακροατές σχολιάζει ως εξής:

Κ. Κωνσταντίνου: ... «Προσπαθώ τώρα που το κοιτάω αυτό το μήνυμα να δω τι γίνεται, γιατί ήρθε ένα μήνυμα, μια βρισιά. Έτσι, πολύ... Α, είναι όλα έτσι τα μηνύματα. 870, αν δεν μπορείτε να γράφετε οτιδήποτε άλλο, εεεε... βλέπω ότι έχετε καιρό να στείλετε μήνυμα. Από πέρσι τέτοια εποχή έχει να στείλετε. **Τη βρίσκετε; Είναι ένα είδος ασ πούμε εκτόνωσης; Μετά όταν μένετε μόνος σας μες το σαλόνι σας που λέει και η Βίση, ή η Βανδή, σκέφτεστε τα μηνύματα που στείλατε και φτιάχνεστε; Είναι λίγο άρρωστο αυτό το πράγμα.** Α, ήταν σε μένα στην εκπομπή. Πώς και δεν σας θυμάμαι; Μιλάμε... Α, **«ενώ εσύ που λες τράγο τον Αρχιεπίσκοπο από αέρος είναι εντάξει, ρε!»** Α, **αγάπη μου καλή!** Εσύ ήσουν προφανώς που με κατάγγειλες. Λοιπόν, δεν θυμόμουν τον αριθμό για να σας πω την αλήθεια. Μμμ, δεν πειράζει, περαστικά! **Εγώ δεν είπα τον Αρχιεπίσκοπο. Τον Μητροπολίτη Καλαβρύτων είπα τράγο. Ένας φασίστας, τράγος! Θέλετε να το πούμε ακόμα μια φορά; Τράγος! Τράγος! Τράγος!**

[Το πρόγραμμα διακόπτεται για διαφημίσεις. Όταν επανέρχεται ο δημοσιογράφος λέει τα εξής:]

Κ. Κωνσταντίνου: «Επιστρέφουμε, 1076 τα μηνύματά σας, γελώ γιατί ξέρετε καμιά φορά, όταν λέω κάποια πράγματα, ξέρετε, είμαι λίγο έτσι... χύμα στο κύμα. Δεν! Ναι, δεν λέω ότι μου βγαίνει πάντα σε καλό, κακό-χαρακτηρίζομαι κιόλας, κι από φίλους κιόλας, κι από συναδέλφους κι από ανθρώπους που με αγαπούν να μου λένε **«εντάξει, μην είσαι τόσο ρε παιδί μου...»**, **οι οποίοι επίσης μου λένε πολλές φορές ξέρεις «μην τους το λες συνέχεια ρε παιδί μου ότι είναι ηλίθιοι, μην τους το λες συνέχεια, είναι ηλίθιοι εντάξει, μην είσαι κι εσύ έτσι να τους το λες συνέχεια»**. Έρχομαι σήμερα και σας λέω αυτό το πράγμα. Δεν πίστευα πραγματικά ότι θα συνέβαινε αυτό το υπέροχο πράγμα. Και λέω για την περίπτωση του Καλαβρύτου Αμβροσίου ο οποίος είναι ένας φασίστας, Χρυσανγίτης, **ένα υποκείμενο**, ταγματάρχης της Χούντας, **ένα κάθαρμα**... Ο οποίος καταδικάστηκε τώρα, έχασε και στον Άρειο Πάγο την περίπτωση και λέω τι ωραία που θα ήταν αυτός που με κατάγγελλε, που πήγε και με κατάγγειλε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης **και έκανε και τον καμπόσο** να με άκουγε. Και λέω «σιγά τωρά που θα με ακούει». Κι έρχεται αμέσως ένα μήνυμα με βρισίδι μέσα, και κοιτάζω τώρα, και διαπιστώνω ότι όντως είναι αυτός ο τύπος που με είχε καταγγείλει, ο οποίος λέει εδώ σε ένα... που 'ντο τώρα το υπέροχο: **«είδες που άμα σε καταγγείλουμε πώς συμμορφώνεσαι; Έκανες και τον μάγκα»**. Μα δεν είναι το θέμα, δεν έκανα, δεν συμμορφώθηκα με κάτι. Απλά δεν υπήρχε θέμα για τον Αμβρόσιο πλέον. Τώρα όμως που ο Καλαβρύτων Αμβρόσιος, Αθανάσιος Λενής, Λενής πώς τον λένε δεν υπάρχει και σημασία, τελεσιδικώς καταδικάστηκε και επανήλθε στην επικαιρότητα αυτός ο φασίστας, ο

άθλιος, μπορώ να πω ξανά αυτό που είναι αυτονόητο: ότι μιλάμε για έναν τράγο! Ένας τράγος! Τράγος! Δεν είναι ιεράρχης, δεν είναι παπάς, δεν είναι ιερέυς. Είναι ένας τραγόπαπας. Ένας τράγος! Έτσι, ένας φασίστας, Χρυσουγίτης. Ευχαριστώ πάρα πολύ, 870. Πρέπει να σας πω ότι τέτοιο δώρο, πραγματικά δεν το περίμενα! Δεν το περίμενα. Δεν θα πω όμως αυτό που μου λένε να μην σας λέω, για να μη θίγεστε κιόλας. Λοιπόν, 1076 τα μηνύματά σας.

[Το πρόγραμμα συνεχίζεται με σχολιασμό θεμάτων που αφορούσαν στο Υπουργείο Παιδείας. Σε κάποιο σημείο ο δημοσιογράφος επανέρχεται και λέει:]

Κ. Κωνσταντίνου: ... Υπάρχει συγκεκριμένη τοποθέτηση, γράφτηκε με παραπομπή στο κείμενο κιόλας και στο όνομα της μαθήτριας, τα σόσιαλ μίντια και βγήκαν και οι θεολόγοι και έγινε όλη αυτή η ιστορία και προκλήθηκε όλη αυτή η αντίδραση του κόσμου ότι επιτέλους φτάνει πλέον μ' αυτό τον συρφετό, των ψεκασμένων και των ακραίων και των φασιστοειδών και των θρησκόληπτων, διότι νομίζω ότι τους έχουμε παραδώσει θάρρος σ' αυτή τη χώρα και πρέπει να τους το κόψουμε για να πάνε πίσω στα πλαίσια που θα 'πρεπε να είναι. Αλλά, το πρόβλημα, κυρίως, αν με ρωτάτε, είναι ο Πρόδρομος. Αυτός είναι το πρόβλημα. Διότι δεν μπορεί να είναι εκεί όλα τα πράγματα και να λέει «Δεν ξέρω το θέμα». Αν, ας πούμε, υπουργός τρεις μέρες μετά δεν το ξέρει το θέμα, σημαίνει ότι ολοφάνερα δεν κάνει για υπουργός. Αφού είναι θέμα δικό του. Υπουργείο παιδείας. Οπότε, ναι.

[Σε κατοπινό στάδιο ο δημοσιογράφος διαβάσει κι άλλο μήνυμα ακροατή]

(...)

Κ. Κωνσταντίνου: «Πολύ οξύμωρο», λέει, «και αντιφατικό πάντως, το γεγονός ότι αν και ένθερμα άθεος δεν ασχολείσαι με τίποτα άλλο παρά μόνο με τον Θεό, την εκκλησία, τα θρησκευτικά και τα λοιπά, και τα λοιπά» Ποιος σας είπε; Εσείς εκαταλάβατε στις εκπομπές μου να ασχολούμαι με αυτές τις πελλάρες; Όχι. Ασχολούμαι συχνά γιατί μας δίνει αφορμές ο ταλιμπανισμός σας. Γι' αυτό ασχολούμαι συχνά. Διότι τη μία κράζουν μια μαθήτρια γι' αυτό το πράγμα, την άλλη θέλουν να παν να κοινωνούν με το κουταλάκι «έσιεις κόβιντ μάνα μου, εν πειράζει, τα θεραπεύει όλα, είναι μαγικό το κουταλάκι τα θεραπεύει όλα, ντουκ το κουταλάκι στο στόμα να κολλήσει τζαι ο επόμενος...», ξέρετε είναι όλα αυτά τα πράγματα τα οποία ναι, είναι... τι να κάνω; Όταν με τη συμπεριφορά σας εσείς, τη θρησκόληπτη, απειλείτε τις ελευθερίες των ανθρώπων και ενίοτε τελευταίως κιόλας την ασφάλεια και την υγεία όλων μας, ε βεβαίως, γίνεστε δημόσιο θέμα. Τι να σας κάμω; Κατά τα άλλα δεν ασχολούμαι με το τι πιστεύει ο καθένας κι αν θέλει να πιστεύει σε κάστανα και σε παντόφλες και δεν ξέρω 'γω τι, πρόβλημα του. Εντάξει αυτά τα πράγματα είναι... χρειάζονται εξειδίκευση δεν μπορώ...

[Περνά σε ανάγνωση επόμενου μηνύματος]:

Κ. Κωνσταντίνου: Λοιπόν «δεν περνάει μέρα», λέει, «και δεν έχεις πει ποτέ ως τώρα μια φράση που να μην αναφέρεσαι και να μην σχετίζεται με τον Θεό». Πότε είπα ότι δεν είπα φράση; Δηλαδή προηγουμένως που σας έλεγα, να σας πω κάτι... Προηγουμένως που σας έλεγα ότι εμένα δεν θα το έκανα να βγω να πάω να κρέμονται τα... «αυτά μου» και να πάω στο φαρμακείο τίτσιρος, εσείς τον Θεό πού τον είδατε σε αυτή τη συγκεκριμένη περιγραφή που έκανα; Είδατε τον Θεό; Διότι αν βλέπετε σ' αυτή τη συγκεκριμένη περιγραφή τον Θεό, κάτι σας λείπει νομίζω! Υπάρχει ένα θέμα, έτσι; Λοιπόν, «Ψάξε το», λέει. Το ότι «δεν έχεις πει ποτέ ως τώρα μια φράση που να μην αναφέρεται και να μην σχετίζεται με τον Θεό, ψάξε το!» Το ακούν κι οι άλλοι ξέρετε, δεν τις λέω κάπου που δεν έχω μάρτυρες. Δηλαδή, με μία επιφύλαξη ότι μπορεί να σας πείραζε η ζέστη έτσι, ας το αφήσουμε ως εδώ.

[Σχολιασμός επόμενου μηνύματος]:

Κ. Κωνσταντίνου: «Αφού δεν πιστεύεις, κύριε μου, τι είναι αυτό ακριβώς που σε καίει και τρελαίνει τόσο πολύ;» **Με καίει! Με καίει! Μα είναι ωραίο αυτό το «με καίει!» Με καίει! Καίγομαι! Γιανί-ορούμ που λένε και οι Τούρκοι. Λοιπόν, «το λες και εμμονή».** Αυτό που έχετε; Θα μπορούσε να το πω εμμονή αλλά... Νομίζω είναι πιο σοβαρό το θέμα.

[Σχολιασμός επόμενου μηνύματος]:

Κ. Κωνσταντίνου: Λοιπόν, «υπάρχουν Χριστιανοί που δεν έχουν τόσο κόλλημα με τα Θεία όσο εσύ!» Δεν έχω κανένα κόλλημα με τα Θεία. Εγώ θα ήθελα να σας ευχαριστήσω γιατί μου δίνετε μία ευκαιρία να ξεκαθαρίσω κάτι. Οι πραγματικοί Χριστιανοί Ορθόδοξοι δεν είναι αυτοί που χρειάζεται να κοινωνούν μέσα στον Κόβιντ. Δεν είναι αυτοί που μισούν τους συνανθρώπους τους γιατί έχουν άλλη σεξουαλικότητα, δεν είναι αυτοί που μισούν τους συνανθρώπους τους γιατί έχουν άλλες απόψεις, **δεν είναι αυτοί οι οποίοι κάνουν όλα αυτά τα πράγματα τα οποία τα πολύ, πολύ μικρά μυαλά εσάς των θρησκόληπτων δεν μπορούν να χωρέσουν.** Έχω γνωρίσει υπέροχους Χριστιανούς Ορθόδοξους (...) **αλλά αυτό το πράγμα δεν έχει καμία σχέση με εσάς. Διότι εσείς βράζετε στα συμπλέγματα, στο μίσος, στον φόβο για οτιδήποτε διαφέρει από εσάς και σας κρίνει και σας λέει οτιδήποτε. Όχι εσάς, αυτές τις ανοησίες τις οποίες κάνετε και τους μεσαιωνισμούς. Οπότε, ναι.**

[Στη συνέχεια αναφέρεται σε άλλα μηνύματα που λαμβάνει και λέει]:

Κ. Κωνσταντίνου: ...Αφού σας κουράζω, γιατί με ακούτε μάνα μου; Τώρα πέντε λεπτά διαβάζω ένα ολόκληρο σεντόνι, που μου έχετε στείλει εδώ, και **παραληρείτε και... ποιος είναι που έχει θέμα; Και ποιος...; Άμα σας κουράζω μην μ' ακούτε, έξω!** Πηγαίνετε να σας δώσει ο αέρας λίγο... Όχι είναι ζέστη ακόμα. Πηγαίνετε κάντε κάτι.

[Στη συνέχεια αναφέρεται στα προσκυνήματα ως εξής]:

Κ. Κωνσταντίνου: «...Είπε ο Χριστός, 'ξέρετε, οι άλλοι που θα έρθουν ύστερα να τους κάνετε Άγιους και να βγάξετε τις παντόφλες' διότι λέει 'πιστεύουν ότι σηκώνεται και περπατά;' Ο σκελετός; Είπε τέτοιες ανοησίες ο Χριστός; Έλεγε πουθενά για τα κάστανα, και τις παντόφλες τους και τις ζακέτες τους να τις βάζετε να τις προσκυνάτε, δηλαδή; **Και μετά όταν τους πεις ότι, ξέρεις, είναι κόσμος ο οποίος γουστάρει, έχει το φетиχισμό αυτό, με τα πόδια και με τα παπούτσια, που κι εγώ το βρίσκω... είναι λίγο κουλό όλο αυτό το πράγμα, αλλά εντάξει, «Αααα αυτοί είναι ανώμαλοι, σατανιστάι! Έκφυλοι! Ντροπή! Θα τους κάψει!» Καλά, εσύ που πας και προσκυνάς τη ζακέτα του τάδε Μοναχού που τον αγιοποίησαν, δηλαδή, ποια η διαφορά; Είναι κι αυτό ένα είδος φетиχισμού. Δεν είπε ποτέ ο Χριστός να βάζετε τις ζακέτες τους και να τις προσκυνάτε, και τα βρακιά τους και τα... δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο.**

[Ακολουθως διαβάζει κι άλλο μήνυμα ακροατή στον αέρα]:

Κ. Κωνσταντίνου: «Πότε ασπάστηκες τον Ισλαμισμό;» λέει ένα άλλο μήνυμα. Κι από το ίδιο τηλέφωνο έρχεται ένα άλλο, «Σουννέτι έκανες;» **Γιατί σας ενδιαφέρει; Αν σας ενδιαφέρει, δεν έχω κανένα πρόβλημα, ελάτε να δείτε! Τι να σας πω πλέον, δηλαδή με τον καθένα. Είσαστε άρρωστοι, πραγματικά, ορισμένοι. Άρρωστοι!»**

[Επανέρχεται στο συγκεκριμένο θέμα της θρησκείας μετά από λίγο]:

Κ. Κωνσταντίνου: «Είναι αυτό που είπα και προηγουμένως: Άλλο πράγμα να πιστεύει κάποιος στον Θεό, που είναι δικαίωμά του, και είναι απολύτως σεβαστό, **κι άλλο πράγμα το κομμάτι των ανθρώπων οι οποίοι έχουν διάφορα κόμπλεξ, διάφορα ψυχολογικά και γενικά είναι χαμηλής νοημοσύνης, δεν μπορεί να καταλάβει το μεγάλο αυτό νόημα της θρησκείας. Καταλαβαίνει ένα κομμάτι και θεωρεί ότι «ξέρετε, είναι... τους έβαλε ο Θεός εδώ να το... Ο Θεός που πιστεύουν...**

[Στη συνέχεια του προγράμματος σχολιάζει ως εξής]:

Κ. Κωνσταντίνου: «...Βεβαίως από 'κει και κάτω υπάρχει κι ένα θέμα που είναι θέμα αντίληψης. Όλοι αυτοί οι θρησκόληπτοι Ταλιμπάν, είναι περιορισμένη η αντίληψή τους. Είναι λογικό. Όπως είναι και όλοι οι υπόλοιποι ακροδεξιοί. Όπως είναι και όλοι οι υπόλοιποι φανατικοί, όπως είναι και αυτοί που πιστεύουν στα 5G, που πιστεύουν στα conspiracy theories, είναι ένα καζάνι και βράζουν όλοι μαζί μέσα. Μπορεί να είναι λίγο περισσότερο από το ένα, λίγο περισσότερο από το άλλο».

(...)

«...Όποτε βλέπω αυτόν τον ταλιμπανισμό και αυτές τις ιστορίες, βεβαίως και θα κρίνω, γιατί έτσι γουστάρω! Γιατί έτσι γουστάρω! Αν δε σας αρέσει πέστετε χάρκα του που λέει και ο Αρχιεπίσκοπος σας!»

2. Στις **30.6.2020** μεταξύ των ωρών **18:00 – 19:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα **«Δελτίο Θυέλλης»**, το οποίο περιείχε λεκτικό που δεν διαφύλαττε την ποιότητα της γλώσσας, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(δ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **30.6.2020** μεταξύ των ωρών **18:00 – 19:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα **«Δελτίο Θυέλλης»**, το οποίο περιείχε λεκτικό που δεν διεπόταν από τις αρχές του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **30.6.2020** μεταξύ των ωρών **18:00 – 19:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα **«Δελτίο Θυέλλης»**, χωρίς να λάβει μέτρα ώστε το πρόγραμμα να ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου (και της τηλεόρασης) και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του κανονισμού **21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Στις **30.6.2020** μεταξύ των ωρών **18:00 – 19:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα **«Δελτίο Θυέλλης»**, χωρίς να λάβει μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής, ειδικότερα όταν μεταδόθηκε σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούσαν ανήλικοι, κατά παράβαση του καν. **21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

6. Στις **30.6.2020** μεταξύ των ωρών **18:00 – 19:00**, εντός δηλαδή της οικογενειακής ζώνης, ο ραδιοφωνικός οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**», στο οποίο χρησιμοποιήθηκε η γλώσσα με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων, κατά παράβαση του καν. **25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός, με επιστολή του οικονομικού του Διευθυντή, ημερομ. **21.9.2022** εξέφρασε την επιθυμία όπως επιθεωρήσει τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, (**Παράρτημα Α'**). Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **25.9.2020 (Παράρτημα Β')**, έκανε δεκτό το αίτημα για επιθεώρηση. Στις **2.10.2020** και ώρα **11:00 π.μ.**, η κ. Αγάθη Μουσκή (Υπάλληλος Αρκτίνος ΑΤΔ), παρουσιάστηκε στα γραφεία της Αρχής και προέβηκε σε επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Ο οργανισμός με επιστολή της Δικηγόρου του κ. Κάλιας Γεωργίου, ημερομ. **2.10.2020 (Παράρτημα Γ')** ζήτησε να υποβάλει τις θέσεις του προσωπικώς για την υπό αναφορά υπόθεση.

Η Αρχή απέστειλε επιστολή στον οργανισμό, ημερομ. **19.11.2020 (Παράρτημα Δ')**, ενημέρωσε τον οργανισμό πως λόγω της σοβαρής κατάστασης που είχε δημιουργηθεί εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού, και με σκοπό την τήρηση όλων των απαιτούμενων μέτρων, οι Συνεδρίες της Αρχής διεξάγονταν ως επί το πλείστο μέσω τηλεδιασκέψεων και ζήτησε από τον οργανισμό να ενημερώσει γραπτώς κατά πόσον συναινεί στην εισήγηση όπως ασκήσει το δικαίωμα ακρόασής του μέσω γραπτών παραστάσεων.

Ο οργανισμός με επιστολή του οικονομικού διευθυντή του, κ. Χ. Νικολαΐδη, ημερομ. **23.11.2020 (Παράρτημα Ε')**, δήλωσε ότι προτιμά να υποβάλει τις θέσεις του με φυσική παρουσία και ότι θα ανέμενε πρόσκληση για να παραστεί στη Συνεδρία της Αρχής όταν οι συνθήκες θα το επέτρεπαν.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **10.12.2020** ενημέρωσε τον οργανισμό ότι εφόσον επιθυμούσε να υποβάλει τις θέσεις του προσωπικώς, σχετικά με την υπό αναφορά υπόθεση, θα ειδοποιούνταν ανάλογα με ειδική επιστολή (**Παράρτημα Στ'**).

Η Αρχή απέστειλε επιστολή στον οργανισμό, ημερομ. **05.10.2021 (Παράρτημα Ζ')**, καλώντας τον να παραστεί σε συνεδρία της, ημερομ.**13.10.2021**, για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του σε σχέση με την υπό αναφορά υπόθεση.

Ο Οργανισμός, με επιστολή της Δικηγόρου του κ. Κάλιας Γεωργίου, ημερομ. **05.10.2020 (Παράρτημα Η')** αιτήθηκε αναβολή σε μεταγενέστερη ημερομηνία, αίτημα που έγινε δεκτό από την Αρχή, η οποία ενημέρωσε τον οργανισμό με επιστολή της, ημερομ. **08.10.2021 (Παράρτημα Θ')**.

Η Αρχή απέστειλε επιστολή στον οργανισμό, ημερομ. **11.10.2021 (Παράρτημα Ι')**, καλώντας τον να παραστεί σε συνεδρία της που θα πραγματοποιηθεί την **Τετάρτη 27.10.2021** στις **16:15**, στο ξενοδοχείο Σεμέλη, για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του σε σχέση με την υπό αναφορά υπόθεση.

Τέλος, με επιστολή της ημερομ. **12.10.2021**, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό ότι η συνεδρία της θα πραγματοποιηθεί στα γραφεία της και όχι στο ξενοδοχείο Σεμέλη, όπως αναφέρθηκε αρχικά (**Παράρτημα ΙΑ'**).

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία, στη συνεδρία της με αρ. 41/2021 και ημερομ. **27.10.2021**, παρέστησαν εκ μέρους του οργανισμού ο διευθυντής του, κ. Διονύσης Διονυσίου και η δικηγόρος, κ. Κάλια Γεωργίου.

Η κ. Γεωργίου υπέβαλε προφορικό αίτημα για εξαίρεση του Μέλους της Αρχής, κ. Χρύσως Τσόκκου, από τη διαδικασία εξέτασης των υποθέσεων με αρ. φακ.59/2020(17), 33/2021(17) και 41/2021(17), που αφορούν στο πρόγραμμα του κ. Κώστα Κωνσταντίνου. Η δικηγόρος του οργανισμού ισχυρίστηκε ότι η κ. Τσόκκου, η οποία είναι διευθύντρια στο Τσόκκος Hotel Public Ltd, στερείται αμεροληψίας εξαιτίας αριθμού κειμένων που είχε γράψει το 2014 ο δημοσιογράφος Κώστας Κωνσταντίνου στη στήλη «Κατά Βαρβάρων», την οποία διατηρεί μέχρι και σήμερα στην εφημερίδα ΠΟΛΙΤΗΣ, ασκώντας κριτική εναντίον της μητέρας της κ. Τσόκκου, Αναστασίας Τσόκκου, η οποία επίσης συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας ως γενικός διευθυντής και γραμματέας. Σε ερώτηση της κ. Τσόκκου σχετικά με το ποια υπόθεση αφορά, η δικηγόρος απάντησε «για τον σκύλο».

Η δικηγόρος του οργανισμού ισχυρίστηκε ότι η κ. Τσόκκου πρέπει να εξαιρεθεί από την εξέταση των τριών υποθέσεων που αφορούν στον κ. Κωνσταντίνου και στο πρόγραμμα του, «διότι αντικειμενικά και εκ των πραγμάτων, δεν παρέχονται τα εχέγγυα που απαιτεί ο νόμος για την αμεροληψία της κρίσης. Το κριτήριο είναι γνωστό ότι είναι αντικειμενικό, δεν είναι ζητούμενο η τεκμηρίωση προκατάληψης ή μεροληπτικής στάσης. Αυτό που πρέπει να εξετάσετε, είναι κατά πόσο αυτή η σχέση δημιουργεί αμφιβολίες σε κάποιον ουδέτερο τρίτο παρατηρητή και το εγείρω εγκαίρως ως το ζητά η νομολογία. Για να μπορέσετε να το εξετάσετε σ' αυτό το στάδιο, θα σας παρουσιάσω αντίγραφα των τριών άρθρων, που μπόρεσα να εντοπίσω», ανέφερε η κ. Γεωργίου.

Κατόπιν του πιο πάνω αιτήματος, η Αρχή ανέβαλε την εξέταση της υπό αναφορά υπόθεσης, και ενημέρωσε τον οργανισμό ότι θα ειδοποιηθεί γραπτώς για την απόφασή της, σχετικά με το αίτημα που είχε υποβάλει.

Η Αρχή εξέτασε το προαναφερθέν αίτημα του οργανισμού στη συνεδρία της υπ' αρ. 5/2022 και ημερομ. **09.02.2022**. Η Αρχή, έλαβε υπόψη της σχετική νομολογία επί του θέματος. Στην υπόθεση ΜΗΝΑ v. ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ κ.α., Συνεκδ. Υποθέσεις αρ. 1145/2015 και 1635/2015, ημερομ.31.10.2019 το διοικητικό δικαστήριο σημείωσε ότι η απλή αντιπαράθεση ή τεταμένες σχέσεις δεν θεμελιώνουν δυσμενή προκατάληψη, στην απουσία μάλιστα στοιχείων που να το αποδεικνύουν. Τα άρθρα τα οποία έχει προσκομίσει η δικηγόρος του ραδιοφωνικού οργανισμού δεν αφορούν σε δημοσιεύματα που αναφέρονται στο μέλος της Αρχής, κ. Χ. Τσόκκου, ούτε αποδίδονται στην αδειούχο εταιρεία την οποία εποπτεύει η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Εκ των ανωτέρω, η Αρχή στηριζόμενη στα πραγματικά και νομικά περιστατικά της υπό συζήτηση υπόθεσης, καθώς επίσης στη νομολογία και στη σχετική νομική γνωμάτευση που έλαβε επί του θέματος, έκρινε ότι ο οργανισμός δεν είχε προσκομίσει οποιαδήποτε στοιχεία τα οποία να αποδεικνύουν οποιαδήποτε μορφής έχθρα ή/και αμεροληψία εκ μέρους του Μέλους της, κ. Χρυσώς Τσόκκου προς τον ραδιοφωνικό οργανισμό «**ΠΟΛΙΤΗΣ 107,6**», την εταιρεία «Radio Elios Network Ltd» ή τον δημοσιογράφο κ. Κ. Κωνσταντίνου.

Ως εκ τούτου, η Αρχή αποφάσισε ότι δεν δικαιολογείται η εξαίρεση της κ. Χ. Τσόκκου από τη διαδικασία εξέτασης της υπόθεσης με αρ. φακ.59/2020(17) και συνεπώς απέρριψε το αίτημα του οργανισμού.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **25.02.2022 (Παράρτημα ΙΒ')**, ενημέρωσε τον οργανισμό για την πιο πάνω απόφασή της και τον κάλεσε να παραστεί στη συνεδρία της, την Τετάρτη **09.03.2022** στις 14:30, για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του σε σχέση με τις πιο πάνω υποθέσεις.

Ο οργανισμός, με ηλεκτρονικό μήνυμα (email) της Δικηγόρου του, κ. Κάλιας Γεωργίου, ημερομ. **01.03.2022**, αιτήθηκε αναβολή σε μεταγενέστερη ημερομηνία εξαιτίας του ότι η ίδια θα απουσίαζε στο εξωτερικό (**Παράρτημα ΙΓ'**).

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **04.04.2022**, ενημέρωσε τον οργανισμό ότι έγινε δεκτό το αίτημα αναβολής εξέτασης της υπό αναφορά υπόθεσης και κάλεσε εκ νέου τον οργανισμό να παραστεί σε συνεδρία της την Τετάρτη **13.04.2022**, στις 14:15, για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του σε σχέση με την υπό αναφορά υπόθεση (**Παράρτημα ΙΔ'**).

Ο οργανισμός, με ηλεκτρονικό μήνυμα (email) της Δικηγόρου του, κ. Κάλιας Γεωργίου, ημερομ. **4.4.2022**, αιτήθηκε αναβολή σε μεταγενέστερη ημερομηνία εξαιτίας του ότι θα παρουσιαζόταν ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (**Παράρτημα ΙΕ'**).

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **07.4.2022**, ενημέρωσε τον οργανισμό ότι ενέκρινε το αίτημά του για αναβολή και τον κάλεσε εκ νέου να παραστεί στη συνεδρία της Δευτέρα **18.4.2022** στις **16:00**, στα γραφεία της Αρχής, για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του για την υπό αναφορά υπόθεση (**Παράρτημα ΙΣΤ'**).

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **11.04.2022**, απέστειλε επιστολή στον οργανισμό υπενθυμίζοντάς τον για την προαναφερθείσα συνεδρία, στην οποία είχε κληθεί (**Παράρτημα ΙΖ'**).

Στη συνεδρία της Αρχής, ημερομ. **18.4.2022**, παρευρέθηκαν, εκ μέρους του ραδιοφωνικού οργανισμού «**ΠΟΛΙΤΗΣ 107,6**», ο Διευθυντής του κ. Διονύσης Διονυσίου και η Δικηγόρος του, κ. Κάλια Γεωργίου. Οι εκπρόσωποι του οργανισμού, αφού έλαβαν τον λόγο από την Πρόεδρο, ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους.

Αρχικά έγινε μια σύντομη παρουσίαση της υπόθεσης από τον ερευνώντα Λειτουργό της Αρχής, κ. Χρίστο Κουλουμά. Στη συνέχεια, η Δικηγόρος του οργανισμού κ. Κάλια Γεωργίου ζήτησε να ξεκινήσει τη διαδικασία με υποβολή σειράς ερωτημάτων προς τον ερευνώντα Λειτουργό και η Αρχή συμφώνησε.

Η κ. Γεωργίου ανέφερε ότι έναυσμα για την υπόθεση αποτέλεσε παράπονο, το οποίο υποβλήθηκε στην Αρχή προσωπικώς. Κατόπιν, σημείωσε, ο ερευνών Λειτουργός υπέβαλε το πόρισμά του. Η κ. Γεωργίου ρώτησε τον Λειτουργό πού βασίστηκε η διερεύνηση που έκανε πέραν του να ακούσει το πρόγραμμα.

Ο ερευνών Λειτουργός ανέφερε ότι, μετά τη διερεύνηση και απομαγνητοφώνηση του προγράμματος, προέβη σε αναλυτική παράθεση των γεγονότων. Όσα διαπιστώσε, ανέφερε ο Λειτουργός, υπάρχουν στο σημειώμά του. Στον Πίνακα Α', γίνεται αναλυτική παράθεση των γεγονότων και των όσων μεταδόθηκαν. Βάσει όλων αυτών, συμπλήρωσε ο Λειτουργός, η Αρχή κατέληξε στις πιθανές παραβάσεις οι οποίες διατυπώθηκαν εναντίον του οργανισμού. Η κ. Γεωργίου ρώτησε τον Λειτουργό το εξής: «Πώς καταλήξατε ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν διέπετο από την Αρχή της υψηλής ποιότητας;». Ο Λειτουργός απάντησε ότι ένα πρόγραμμα με σαφείς αναφορές σε γεννητικά όργανα, φετιχιστικά βίτσια και το οποίο περιέχει αναφορές οι οποίες προσβάλλουν τη θρησκευτική πίστη των ακροατών, δεν ανταποκρίνεται στα ποιοτικά επίπεδα που απαιτεί η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας μέσω του ραδιοφώνου.

Στο σημείο αυτό, η Πρόεδρος της Αρχής διευκρίνισε ότι ο ερευνών Λειτουργός παραθέτει τα γεγονότα και το Συμβούλιο της Αρχής, βάσει των όσων έχει ενώπιόν του, αποφασίζει τι μέλλει γενέσθαι. Η Πρόεδρος της Αρχής διευκρίνισε ότι βάσει της διαδικασίας ο οργανισμός πρέπει να ακουστεί και γι' αυτό το λόγο προσκλήθηκε ενώπιόν της, ώστε να υποβάλει τις απόψεις του στο συγκεκριμένο θέμα, και όχι για να «αντεξεταστεί» ο Λειτουργός για ένα πόρισμα το οποίο έχει υιοθετηθεί ήδη από την Αρχή. Η κ. Γεωργίου ανέφερε ότι η διαδικασία είναι οιονεί δικαστική, ότι εκπροσωπεί τον κατηγορούμενο οργανισμό και ως εκ τούτου έχει δικαίωμα να αντεξετάσει τον μάρτυρα. Η Πρόεδρος διευκρίνισε ότι είναι δικαίωμα της δικηγόρου να αντεξετάσει, αλλά οι ερωτήσεις πρέπει να απευθύνονται στην Αρχή και όχι στον Λειτουργό. Με αυτή την τοποθέτηση συμφώνησε και η κ. Αγγελική Λαζάρου, Μέλος της Αρχής, η οποία επεξήγησε πιο αναλυτικά τη διαδικασία εξέτασης των υποθέσεων ενώπιον της Αρχής.

Η Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι οι θέσεις του Λειτουργού παρατίθενται στο σημειώμα που έχει υποβληθεί και έχει υιοθετηθεί από την Αρχή. Παρόλο που η διαδικασία ερωτήσεων προς το Λειτουργό δεν είναι μέρος της διαδικασίας που ακολουθείται, η Πρόεδρος ανέφερε στην κ. Γεωργίου ότι θα μπορούσε να προχωρήσει με ερωτήσεις προς τον Λειτουργό.

Η κ. Γεωργίου ρώτησε τον Λειτουργό πώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αναφορές του δημοσιογράφου, κ. Κ. Κωνσταντίνου στο επίδικο πρόγραμμα προσβάλλουν την προσωπικότητα και τον ιδιωτικό βίο του Μητροπολίτη Καλαβρύτων.

Ο Λειτουργός, κ. Χ. Κουλουμάς, απάντησε ότι ο σχολιασμός μίας καταδικαστικής απόφασης εναντίον του Μητροπολίτη Καλαβρύτων από Δικαστήριο στην Ελλάδα, δεν περιέχει οτιδήποτε που να παραβιάζει την κείμενη νομοθεσία. Η αναφορά της είδησης και ο σχολιασμός της, ακόμη και ο δυσμενής σχολιασμός της είναι απολύτως θεμιτός. Όμως στην προκειμένη περίπτωση ο δημοσιογράφος δεν στάθηκε σε αυτά. Προχώρησε σε λογύδριο διάρκειας τουλάχιστον δέκα λεπτών, κατά το οποίο καθύβριζε τον Μητροπολίτη αποκαλώντας τον πολλάκις «τράγο», «κάθαρμα», «φασίστα», «χρυσουγίτη», «άθλιο υποκείμενο», «ρατσιστή», «εμετικό» και «παλιάνθρωπο» κάτι που υπερέβη τα όρια υγιούς κριτικής και σχολιασμού της είδησης.

Η κ. Γεωργίου ρώτησε τον Λειτουργό αν θεωρεί πως όλοι οι άνθρωποι δικαιούνται το απόλυτο δικαίωμα του σεβασμού της προσωπικότητάς τους και ο Λειτουργός απάντησε πως ο ίδιος θεωρεί ό, τι θεωρεί ο ραδιοτηλεοπτικός Νόμος και ότι σε αυτόν βάσισε το πόρισμά του.

Η κ. Γεωργίου ρώτησε τον Λειτουργό αν γνωρίζει ποιος είναι ο Μητροπολίτης Αμβρόσιος. Σε αυτό το σημείο επενέβη η Πρόεδρος της Αρχής λέγοντας πως «δεν είναι αυτό το θέμα μας τώρα. Μπορεί πράγματι να ανταποκρίνονται οι χαρακτηρισμοί στον άνθρωπο, αλλά δεν κρίνουμε ως Αρχή αυτό. Κρίνουμε όσα επέτρεψε ο οργανισμός να μεταδοθούν από τη συχνότητα του. Δεν κρίνουμε ούτε τον δημοσιογράφο, ούτε κάποιον άλλον υπάλληλο του οργανισμού».

Η κ. Γεωργίου ανέφερε πως δεν αμφισβητεί την ύπαρξη του ραδιοτηλεοπτικού νόμου, αλλά το θέμα είναι πως ερμηνεύεται και πώς εφαρμόζεται ο Νόμος τη δεδομένη στιγμή. Τότε, η Πρόεδρος της απάντησε πως ο νόμος ερμηνεύεται από την Αρχή και αν η ερμηνεία της δεν ικανοποιεί το περί δικαίου αίσθημα του οργανισμού μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο αργότερα.

Η κ. Γεωργίου επέμεινε στην ερώτησή της, ρωτώντας ξανά τον Λειτουργό αν γνωρίζει ποιος είναι ο Μητροπολίτης, με την Πρόεδρο να της επισημαίνει ότι η Αρχή δεν κρίνει με βάση τον βίο και πολιτεία του καθενός, αλλά με βάση του τι λέγεται γι' αυτό το άτομο στο επίδικο πρόγραμμα.

Η κ. Γεωργίου εξέφρασε τη διαφωνία της με την πιο πάνω τοποθέτηση και ρώτησε τον Λειτουργό πώς θεωρεί ότι δεν έτυχε σεβασμού η προσωπική ζωή του Μητροπολίτη Καλαβρύτων από τον ραδιοφωνικό οργανισμό.

Ο Λειτουργός ανέφερε ότι το άρθρο **26(1)(Ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) αναφέρει ότι «οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές – του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου». Η σύνταξη του άρθρου επιτρέπει τον διαχωρισμό της μίας παράβασης από την άλλη, και όλες μαζί τελούν υπό την ομπρέλα του ίδιου άρθρου. Ο Λειτουργός συμπλήρωσε πως προφανώς δεν γνωρίζουμε τίποτα για τον ιδιωτικό βίο του Μητροπολίτη Καλαβρύτων, όμως το συγκεκριμένο άρθρο καλύπτει και σχόλια τα οποία αφορούσαν στον μη σεβασμό της προσωπικότητάς του και της υπόληψής του, εξ ου και η Αρχή θεωρεί ότι αυτό το άρθρο παραβιάστηκε σωρευτικά.

Στη συνέχεια ο κ. Διονυσίου θέλησε να προβεί σε μία δήλωση. Μεταξύ άλλων ανέφερε ότι κατά τη γνώμη του θα έπρεπε να εξετάζεται πιο σφαιρικά το θέμα και η Αρχή να κρίνει με γνώμονα το πολιτικό όφελος μίας είδησης και όχι με τη στενή ερμηνεία του νόμου. «Θεωρώ ότι είναι προβληματικό να μην λαμβάνουμε υπόψη και να το λέμε κιόλας ότι *δεν μας ενδιαφέρει ποιος είναι ο Αμβρόσιος ο οποίος βγήκε και είπε ότι εγώ εάν κρατούσα ένα όπλο θα πυροβολούσα αυτού τους ομοφυλόφιλους, είναι μιάσματα*. Είπε αισχρά πράγματα που αυτός ο άνθρωπος θα μπορούσε να πάει υπό κανονικές συνθήκες, εάν δεν ήταν ιερωμένος, θα έπρεπε να πάει και φυλακή διότι καλούσε ουσιαστικά τον κόσμο να σκοτώσει κάποιους άλλους ανθρώπους. Αυτός ο έντονος τρόπος που τοποθετήθηκε, προκάλεσε μία εξίσου έντονη αντίδραση από τον Κώστα Κωνσταντίνου ο οποίος θίγεται και προσωπικά».

Η Πρόεδρος ρώτησε τον κ. Διονυσίου κατά πόσο θεωρεί ορθό να μην εξετάζονται τα παράπονα που υποβάλλονται στην Αρχή επειδή ο Αμβρόσιος προέβη σε δηλώσεις οι οποίες καταδικάστηκαν από την ελληνική Δικαιοσύνη. Η Πρόεδρος υπενθύμισε ταυτόχρονα ότι η Αρχή εποπτεύει τον ραδιοφωνικό οργανισμό και όχι τον Αμβρόσιο ούτε τα προσωπικά πιστεύω του κ. Κωνσταντίνου.

Ο κ. Διονυσίου απάντησε ότι κατ' αυτόν τον τρόπο επηρεάζεται η ελευθερία έκφρασης του κ. Κωνσταντίνου και η Πρόεδρος του απάντησε ότι δεν περιορίζεται η ελευθερία της έκφρασης, αλλά ο τρόπος έκφρασης και υπάρχει ένα ισοζύγιο το οποίο οφείλουν οι λειτουργοί του ραδιοφώνου να κρατούν όταν ασκούν την εξουσία που τους παρέχει το μικρόφωνο του ραδιοφώνου.

Ο κ. Διονυσίου επανέλαβε ότι κατά τη δική του άποψη η Αρχή θα εκτεθεί με το να ακολουθεί αυστηρά το γράμμα το νόμου και ότι όλα πρέπει να κρίνονται σφαιρικά μέσα στο ευρύτερο κλίμα της περιρρέουσας ατμόσφαιρας. Συνέχισε λέγοντας ότι ανάλογα με το πόσο κρίσιμο είναι το θέμα το οποίο σχολιάζεται, ανάλογα ακραία θα τοποθετηθούν και οι σχολιαστές.

Σε αυτό το σημείο, ο κ. Τ. Κυρμίτσης, Μέλος πήρε τον λόγο επεξηγώντας περαιτέρω τις διαδικασίες που ακολουθεί η Αρχή στην εξέταση των παραπόνων που έρχονται ενώπιόν της. Ο κ. Κυρμίτσης ανέφερε σχετικά με το επιχείρημα περιορισμού της ελευθερίας της έκφρασης του κ. Κωνσταντίνου τα εξής: «Ο Κώστας Κωνσταντίνου έχει το δικαίωμα να λέει και να υποστηρίζει την άποψη του και να την τεκμηριώνει λέγοντάς την στον κόσμο και στο τέλος της ημέρας ο κόσμος είναι ο κριτής που θα αποφασίσει κατά πόσον θα τη δεχτεί ή όχι. Το θέμα είναι ο τρόπος, οι λέξεις που χρησιμοποιεί. Δεν σημαίνει ότι αυτοσκοπός μας είναι να τιμωρήσουμε τον κάθε Κώστα Κωνσταντίνου. Το θέμα είναι ότι λέει αυτά που λέει με το συγκεκριμένο λεξιλόγιο και με φράσεις που ενοχλούν. Εμείς δεν προστατεύουμε κανέναν Αμβρόσιο, εμείς απλά εφαρμόζουμε τους κανόνες της νομοθεσίας προκειμένου να εξασκούμε τη διακριτική μας εξουσία και να επιβάλουμε κυρώσεις για να βελτιωθούν τα πράγματα. Εάν ο κ. Κωνσταντίνου τοποθετούνταν με ήρεμο ή πιο συγκρατημένο τρόπο, πιστέψτε με καμία Αρχή δεν θα μπορούσε να του πιάσει το πόδι του».

Ο κ. Διονυσίου ανέφερε περαιτέρω ότι οι δημοσιογράφοι όπως και οι βουλευτές εντός της Βουλής έχουν κάποια σχετικά προνόμια και εμπίπτει το σχόλιο τους και στα όρια κάποιας πολιτικής. Είπε επίσης ότι η Αρχή φτάνει στα όρια μίας πολιτικοποιημένης κατάστασης που ο ίδιος δεν την βρίσκει παραγωγική και ότι από την πλευρά του ραδιοφωνικού οργανισμού γίνεται προσπάθεια να αυξηθεί η παραγωγική συζήτηση χωρίς να μειώνεται η αξία του σχολίου. Περαιτέρω ανέφερε πως αντιλαμβάνεται ότι ο εκάστοτε νόμος σε κάθε χώρα είναι αντίστοιχος του τι πιστεύει ο απλός κόσμος και έφερε σαν παράδειγμα τις ΗΠΑ, στις οποίες κατά τη γνώμη του μία αντίστοιχη υπόθεση δεν θα έφτανε ποτέ ενώπιον της αντίστοιχης Αρχής σε ό, τι αφορά σχόλια περί θρησκειών γιατί υπάρχει περισσότερη ανοχή σε τέτοιου είδους σχόλια.

Στο σημείο αυτό ο κ. Σ. Ποϊζης, Μέλος, ανέφερε ότι ο ραδιοφωνικός οργανισμός εποπτεύεται με βάση την κυπριακή νομοθεσία.

Στη συνέχεια κατατέθηκε υπό τη μορφή τεκμηρίου, από τη δικηγόρο του οργανισμού, γραπτή δήλωση του κ. Διονυσίου σχετικά με την υπό αναφορά υπόθεση με τίτλο «Αριθμός Φακ. 59/2020(17), Αφορά το πρόγραμμα του ραδιοφωνικού σταθμού «**Πολίτης 107,6**» «Δελτίο Θυέλλης», ημερομηνίας 30/06/2020, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται ως (**Παράρτημα ΙΗ**)».

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των προφορικών και γραπτών εξηγήσεων/ θέσεων/ ισχυρισμών του

οργανισμού, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του σχετικού προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις **30.6.2020** μεταξύ των ωρών **18:00-19:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**»:

- Το οποίο περιείχε λεκτικό που δεν διεπόταν από τις αρχές της υψηλής ποιότητας κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα). – **Υποστοιχείο 1-**
- Το οποίο δεν διεπόταν από την αρχή διαφύλαξης της ποιότητας της γλώσσας κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(δ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) – **Υποστοιχείο 2-**
- Το οποίο περιείχε λεκτικό το οποίο δεν διεπόταν από τις αρχές του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) – **Υποστοιχείο 3-**
- Χωρίς να λάβει μέτρα ώστε οι εκπομπές του να βρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας κατά παράβαση του κανονισμού **21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) – **Υποστοιχείο 4-**
- Το οποίο δεν έλαβε μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής, ιδιαίτερα σε προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι, κατά παράβαση του κανονισμού **21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) – **Υποστοιχείο 5-**
- Στο οποίο χρησιμοποιήθηκε η γλώσσα με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων κατά παράβαση του κανονισμού **25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) – **Υποστοιχείο 6-**

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες **3-10** της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις προφορικές θέσεις του οργανισμού ως αυτές προβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της Συνεδρίας της Αρχής, ημερομ. **18.4.2022**, αυτές έχουν απαντηθεί κατά τη διάρκεια της Συνεδρίας τόσο από την Πρόεδρο και τα Μέλη της Αρχή, όσο και από τον αρμόδιο Λειτουργό ο οποίος απάντησε στις ερωτήσεις της δικηγόρου του οργανισμού. Οι θέσεις αυτές επαναλαμβάνονται και υιοθετούνται.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς και τις θέσεις του οργανισμού, όπως διατυπώνονται στη γραπτή δήλωση του κ. Διονυσίου η οποία κατατέθηκε ως τεκμήριο στις **18.4.22** σχετικά με την υπό αναφορά υπόθεση, με τίτλο «Αριθμός Φακ. **59/2020(17)**, Αφορά το πρόγραμμα του ραδιοφωνικού σταθμού «**Πολίτης 107,6**» «Δελτίο Θυέλλης», ημερομηνίας **30/06/2020**, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Στο σημείο **4** της γραπτής δήλωσης του κ. Διονυσίου παρατίθενται διαδικτυακοί σύνδεσμοι από διάφορα ειδησεογραφικά φόρα τα οποία αφορούν στις κατά καιρούς δηλώσεις του Μητροπολίτη Καλαβρύτων Αμβροσίου προκειμένου να καταδειχτεί η ποιότητα και το περιεχόμενο των θέσεών του. Η Αρχή δεν κρίνει, ούτε φτάνει σε συμπεράσματα βάσει του βίου του ατόμου το οποίο αποτελεί το θέμα συζήτησης του εκάστοτε προγράμματος. Η Αρχή κρίνει με βάση τα όσα λέγονται στα πλαίσια του συγκεκριμένου προγράμματος, ήτοι του «**Δελτίου Θυέλλης**» όπως αυτό μεταδόθηκε στις **30.6.2020** μεταξύ των ωρών **18:00-19:00**. Ο κ. Διονυσίου παραθέτει πλειάδα δηλώσεων του Μητροπολίτη Καλαβρύτων, αλλά η Αρχή κρίνει με βάση τα όσα λέχθηκαν στο επίδικο πρόγραμμα.

Στο επίδικο πρόγραμμα δεν έγινε οποιαδήποτε αναπαραγωγή των όσων ο Μητροπολίτης Καλαβρύτων Αμβρόσιος ανέφερε κατά καιρούς. Στο επίδικο πρόγραμμα ο δημοσιογράφος αναφέρθηκε στην είδηση καταδίκης του Μητροπολίτη από την ελληνική Δικαιοσύνη για άσκηση ρητορικής μίσους και στην ανάρτηση της κ. Έλενας Ακρίτας σε κοινωνικό δίκτυο, η οποία σχολίαζε επιδοκιμαστικά την καταδίκη. Ο κ. Κωνσταντίνου δεν αρκέστηκε στην προβολή της είδησης και στον σχολιασμό αυτής, ούτε καν στην έκφραση αποδοκιμασίας των όσων λέχθηκαν διά στόματος του Μητροπολίτη κατά καιρούς, κάτι το οποίο θα ήταν απολύτως θεμιτό στα πλαίσια της άσκησης του δημοκρατικού δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης. Ο δημοσιογράφος αφού ανάγνωση την είδηση επιδόθηκε σε ένα λογύδριο διάρκειας περίπου 10 λεπτών στο οποίο επαναλάμβανε χαρακτηρισμούς τους οποίους η Αρχή κρίνει ότι υπό τις περιστάσεις υπερέβαιναν τα εσκαμμένα, ξέφευγαν του γόνιμου δημοσιογραφικού σχολιασμού και έφθαναν στα όρια της εξύβρισης.

Οι χαρακτηρισμοί «παλιοτόμαρο», «φασίστας», «άθλιος μισάνθρωπος», «υποκείμενο» «κάθαρμα» και το γεγονός αν αυτοί ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, ή όχι, δεν αποτελεί αντικείμενο εξέτασης στην παρούσα υπόθεση από την Αρχή. Η Αρχή αυτό που κρίνει είναι κατά πόσον η γλώσσα η οποία χρησιμοποιήθηκε ήταν κατάλληλη για την ώρα μετάδοσής της, σε ώρες που πιθανόν να παρακολουθούσαν ανήλικοι, κατά πόσον αυτή πιθανόν να πρόσβαλε φυλετικές, κοινωνικές ή θρησκευτικές ομάδες και κατά πόσον χρησιμοποιήθηκε με στόχο την αναβάθμιση του ποιοτικού λόγου στο ραδιόφωνο.

Όταν, οι πιο πάνω λέξεις χρησιμοποιούνται απανωτά εν είδει εξύβρισης και με ανάλογο ύφος, όταν αυτές οι λέξεις συνοδεύονται από αναφορές σε «τράγος» - μία λέξη η οποία επίσης αναφέρεται έξι φορές μέσα σε μία πρόταση του δημοσιογράφου, παύουν να έχουν την κυριολεκτική σημασία τους. Ο τράγος είναι ένα συμπαθέστατο και αθώο ζώο. Όταν όμως χρησιμοποιείται ως χαρακτηρισμός άλλου ατόμου, και μάλιστα κατ' επανάληψη, τότε η Αρχή κρίνει ότι η συγκεκριμένη χρήση της γλώσσας έχει υποβιβάσει το ποιοτικό επίπεδο του συγκεκριμένου προγράμματος.

Ο κ. Διονυσίου αναφέρει στη σελίδα 5 στην παράγραφο υπ' αρ.6 ότι «οι λέξεις δεν μπορούν να απομονώνονται ή να τίθεται εκτός κειμένου». Η Αρχή συμφωνεί και κρίνει ότι οι λέξεις ερμηνεύονται στο ευρύτερο πλαίσιο στο οποίο χρησιμοποιούνται. Εξ ου και κρίνει ότι ήταν ακατάλληλες για τον σχολιασμό της είδησης. Οι λειτουργοί του ραδιοφώνου καλούνται να καλύψουν και να σχολιάσουν την ειδησεογραφία με ένα πιο κόσμιο λεξιλόγιο, προσαρμοσμένο στο ακροατήριο που πιθανόν να τους παρακολουθεί την ώρα που μεταδίδεται το πρόγραμμά τους όπερ και οι λέξεις «τράγος», «κάθαρμα», «άθλιος μισάνθρωπος», «υποκείμενο» κρίνονται ακατάλληλες.

Η Αρχή δεν συμφωνεί με τη θέση του κ. Διονυσίου ότι «αν αναμένεται να μεταδίδουμε μόνο ουδέτερα, αθώα, ή αδιάφορα θέματα με ένα ομοιόμορφο τόνο και ύφος τότε θεωρώ ότι είναι με αυτό τον τρόπο που πλήττεται η ψηλή ποιότητα και η αποστολή μας».

Η Αρχή κρίνει ότι ο κάθε ραδιοφωνικός παραγωγός έχει το δικαίωμα να θίξει οποιοδήποτε θέμα επιθυμεί. Μάλιστα, όσο πιο αμφιλεγόμενο και προκλητικό είναι, τόσο το καλύτερο. Αλλά αυτό δεν συνεπάγεται ασυδοσία στη γλώσσα. Μπορούν να ειπωθούν τα πιο ακραία και αιχμηρά επιχειρήματα χωρίς ο δημοσιογράφος να καταφεύγει σε ύβρεις και χαρακτηρισμούς.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό ότι «η αποστολή του Τύπου είναι να μεταδίδει όλα τα θέματα και τα εύκολα και τα δύσκολα και τα σύνθετα και τα πολύπλοκα, να

προβληματίζει και να αφυπνίζει, να θέτει ερωτήματα, να αμφισβητεί, ακόμη και να προκαλεί. Και σε αυτή την προσπάθεια ως δημοσιογράφοι μπορεί να καταφύγουμε και σε υπερβολή ή και πρόκληση», η Αρχή συμφωνεί και υπερθεματίζει. Η Αρχή όμως, δεν αποδέχεται ότι οι ύβρεις και οι χαρακτηρισμοί εντάσσονται στα πλαίσια της υπερβολής και της πρόκλησης.

Ο κ. Διονυσίου αναφέρει επίσης ότι «θα ήταν εξαιρετικά παρακινδυνευμένο σε μια δημοκρατία να θεωρήσουμε ότι μπορεί να γίνει κάποια ανεπανόρθωτη ζημιά αν αναφερθεί από αέρος η λέξη «φασίστας», ή «παλιοτόμαρο» για κάποιον όπως ο συγκεκριμένος. Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι το πρόγραμμα κρίνεται στο σύνολο του. Μία λέξη η οποία χρησιμοποιείται σποραδικά ή ένας ατυχής χαρακτηρισμός δεν κάνουν προφανώς τη διαφορά. Η Αρχή λαμβάνει υπόψη τον γενικότερο τόνο, ύφος και λεξιλόγιο που χρησιμοποιήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος πριν αποφασίσει για την ύπαρξη παραβάσεων. Στην προκειμένη περίπτωση δεν έφτασε στο συμπέρασμα της βασισμένη στην ύπαρξη δύο μεμονωμένων λέξεων, αλλά συνυπολογίζοντας όλους τους χαρακτηρισμούς και ύβρεις οι οποίες μεταδόθηκαν από μικροφώνου στα πλαίσια του συγκεκριμένου προγράμματος. Οι χαρακτηρισμοί «φασίστας» και «παλιοτόμαρο» δεν ήταν οι μόνες λέξεις που μεταδόθηκαν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Σχετικά με τον ισχυρισμό στην παράγραφο **7** των θέσεων του κ. Διονυσίου ήτοι «Δεν θεωρώ ότι ο συγκεκριμένος άνθρωπος, ο Αμβρόσιος είναι κάποιος στον οποίο αξίζει η προστασία αυτή και μάλιστα τέτοια προστασία που θα πρέπει να υποχωρήσει το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης του σταθμού και του δημοσιογράφου. Άλλωστε οι χαρακτηρισμοί τη δημόσια παρουσία και τον δημόσιο λόγο του είναι που αφορούσαν», η Αρχή επαναλαμβάνει τα εξής: Η νομοθεσία είναι σαφής. Βάσει του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), κάθε πρόγραμμα πρέπει να διέπεται από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του κάθε ατόμου ανεξαιρέτως. Προφανώς το άρθρο δεν εξαναγκάζει οποιονδήποτε να συμφωνεί και να υπερθεματίζει τις θέσεις του ατόμου στο οποίο αναφέρεται, αυτό δεν συνεπάγεται όμως ανοχή σε συνεχείς ύβρεις και χαρακτηρισμούς από αέρος. Επιπλέον, επαναλαμβάνεται ότι η ελευθερία έκφρασης του δημοσιογράφου δεν περιορίζεται, ούτε υποχωρείται. Απλώς προσαρμόζεται στην ώρα μετάδοσης του προγράμματος ώστε να προστατεύεται το κοινό το οποίο πιθανόν να παρακολουθεί εκείνη την ώρα.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό στην παράγραφο **8** των θέσεων του κ. Διονυσίου, ήτοι «ο δημοσιογράφος σχολιάζει αρχικά την καταδικαστική απόφαση σας για το «τράγος»

δείχνοντας τη διαφωνία του, υπό το φως και της συγκεκριμένης καταδίκης του Αμβροσίου από τον Άρειο Πάγο και υποδεικνύοντας την διαφορετική προσέγγιση σε Κύπρο και Ελλάδα. Ακολουθεί η πρόκληση με τα διάφορα μηνύματα από το άτομο που τον κατήγγειλε και αρχικά και στην παρούσα, με αποτέλεσμα να επαναλάβει πολλές φορές την λέξη «τράγος», η Αρχή δεν τον αποδέχεται. Είναι καταγραμμένο στον Πίνακα Α' των παραβάσεων ότι η λέξη «τράγος» επαναλαμβάνεται επίτηδες προκειμένου ο δημοσιογράφος να επιδείξει την απαξίωση του προς την προηγούμενη απόφαση της Αρχής. Ο ίδιος αναφέρει: **«Καταδικάστηκα από την παρατύπως και παρανόμως λειτουργούσα, τότε, και λαμβάνουσα αποφάσεις Αρχή Ραδιοτηλεόρασης. Γιατί τον αποκάλεσα τράγο. Και είναι τράγος! Δεν είναι βεβαίως ιεράρχης, είναι ένας τράγος! Γι' αυτό κι έλεγα πολλές φορές τη λέξη τράγος, τράγος, τράγος! Είναι ένας τράγος ο Μητροπολίτης Καλαβρύτων. Είναι ένα υποκείμενο άθλιο, ένας ρατσιστής, ένας εμετικός παλιάνθρωπος και φασίστας, ο οποίος έκανε αυτό το πράγμα. Πώς θα τον αποκαλούσα δηλαδή;»** Είναι πρόδηλο εκ των ανωτέρω ότι η λέξη τράγος δεν χρησιμοποιείται εν τη ρύμη του λόγου, ούτε κατόπιν πρόκλησης, αλλά επίτηδες, για να χαρακτηρίσει ή και να εξυβρίσει το άτομο στο οποίο αναφέρεται.

Η άποψη που αναφέρεται επίσης στην παράγραφο 8 των πιο πάνω θέσεων, ότι «προφανώς κάποιες αναφορές θα μπορούσαν να αποφευχθούν, πλην όμως θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν ότι ο Κώστας Κωνσταντίνου προκαλείται κατ' επανάληψη, ότι ήταν ζωντανή εκπομπή και ότι το ζήτημα από μόνο του εμφανώς προκαλεί μεγάλες και έντονες συζητήσεις μεταξύ των πολιτών με αντίθετες απόψεις» καθώς επίσης «το γεγονός ότι μία εκπομπή μπορεί να προκαλεί συζητήσεις ανάμεσα στον δημοσιογράφο / παρουσιαστή και τους ακροατές της, συζητήσεις με ένταση, πάθος, ψηλούς τόνους, θα πρέπει να θεωρείται θετικό γιατί δείχνει ένα κομμάτι της κοινωνίας να ενεργοποιείται και να συζητά για ένα θέμα όπως είναι αυτό της καταδίκης ενός ανώτερου κληρικού από το Τριτοβάθμιο Δικαστήριο για ομοφοβικές απόψεις και υποκίνηση μίσους» απορρίπτεται εξίσου από την Αρχή.

Κατ' αρχάς, το γεγονός ότι ο κ. Κωνσταντίνου «προκαλείται κατ' επανάληψη» δεν αφορά στην Αρχή. Ο κ. Κωνσταντίνου είναι ο άρχων του προγράμματος του και ο ίδιος επιλέγει τι θα μεταδοθεί από το μικρόφωνο του προγράμματος του. Με δική του ευθύνη. Το γεγονός ότι δεν μπορεί να ελέγξει το θυμό που του προκαλούν τα μηνύματα τα οποία λαμβάνει στην οθόνη του υπολογιστή του δεν αποτελεί ελαφρυντικό. Έγκειται στον ίδιο να επιλέξει ποια μηνύματα θα μεταδώσει από αέρος και σε ποια θα απαντήσει με τρόπο που να συνάδει με τα πλαίσια και τις πρόνοιες της Νομοθεσίας.

Επιπλέον, το επίδικο πρόγραμμα δεν προωθούσε κανένα διάλογο και καμία συζήτηση. Η ανάγνωση μηνυμάτων στον αέρα και η μονόπλευρη, και η συχνά αγενής, αντιμετώπισή τους από τον δημοσιογράφο δεν προήγγαν τον διάλογο αφού δεν υπήρχε η δυνατότητα ανταπάντησης στον αέρα, ούτε το ενδεχόμενο διαλόγου σε όλα όσα έλεγε ο δημοσιογράφος. Τα πιο κάτω αποσπάσματα από το επίδικο πρόγραμμα μιλούν από μόνα τους:

Κ. Κωνσταντίνου: «Αφού δεν πιστεύεις, κύριε μου, τι είναι αυτό ακριβώς που σε καίει και τρελαίνει τόσο πολύ;» **Με καίει! Με καίει! Μα είναι ωραίο αυτό το «με καίει!» Με καίει! Καίγομαι! Γιανί-ορούμ που λένε και οι Τούρκοι. Λοιπόν, «το λες και εμμονή». Αυτό που έχετε; Θα μπορούσε να το πω εμμονή αλλά... Νομίζω είναι πιο σοβαρό το θέμα.**

«...Αφού σας κουράζω, γιατί με ακούτε μάνα μου; Τώρα πέντε λεπτά διαβάζω ένα ολόκληρο σεντόνι, που μου έχετε στείλει εδώ, και **παραληρείτε και... ποιος είναι που έχει θέμα; Και ποιος...; Άμα σας κουράζω μην μ' ακούτε, έξω! Πηγαίνετε να σας δώσει ο αέρας λίγο... Όχι είναι ζέστη ακόμα. Πηγαίνετε κάντε κάτι**».

«Πότε ασπάστηκες τον Ισλαμισμό;» λέει ένα άλλο μήνυμα. Κι από το ίδιο τηλέφωνο έρχεται ένα άλλο, «Σουννέτι έκανες;» **Γιατί σας ενδιαφέρει; Αν σας ενδιαφέρει, δεν έχω κανένα πρόβλημα, ελάτε να δείτε! Τι να σας πω πλέον, δηλαδή με τον καθένα. Είσαστε άρρωστοι, πραγματικά, ορισμένοι. Άρρωστοι!**»

Στην παράγραφο υπ' αρ. 9, των πιο πάνω θέσεων, ο κ. Διονυσίου ισχυρίζεται το εξής: «Ο δημοσιογράφος σχολιάζει αρνητικά την διάσταση που πήρε το ζήτημα από μια μερίδα του πληθυσμού, την οποία αποκάλεσε «ψεκασμένους», «ακραίους», «φασιστοειδείς» και «θρησκόληπτους». Είναι χαρακτηρισμοί σαφώς αρνητικοί αλλά δεν αντιλαμβάνομαι πώς μπορεί ως λεκτικό να πλήττουν τη ψηλή ποιότητα ή το επίπεδο της αποστολής του ραδιοφώνου ή ότι επρόκειτο περί απρεπών ή ακαλαίσθητων λέξεων».

Η Αρχή θα ήθελε να υπενθυμίσει τον οργανισμό ότι πέραν του άρθρου **26(1)(δ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το οποίο διέπει τη διαφύλαξη της ποιότητας της γλώσσας, καθώς επίσης τον κανονισμό 21(4) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) ο οποίος διέπει την τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά λαμβάνοντας υπόψη και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής, ειδικά όταν αυτή μεταδίδεται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούν ανήλικοι, ο οργανισμός κατηγορείται και για την παράβαση του κανονισμού **25(3)(α)** των πιο πάνω κανονισμών, ο οποίος διέπει τα προγράμματα που χρησιμοποιούν τη γλώσσα με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων. Η Αρχή

κρίνει ότι οι χαρακτηρισμοί «ψεκασμένοι», «φασιστοειδείς» και «θρησκόληπτοι» δεν γίνονται αποδεκτοί στα πλαίσια του συγκεκριμένου προγράμματος και ιδιαίτερα για την ώρα μετάδοσής του, για οποιοδήποτε λόγο και αποτελούν γλώσσα που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες κοινωνικών, θρησκευτικών και πολιτικών ομάδων της κοινωνίας.

Σημειώνεται ότι ο δημοσιογράφος δεν στάθηκε μόνο στους πιο πάνω χαρακτηρισμούς αλλά πρόσθεσε και τα εξής: **«τους έχουμε παραδώσει θάρρος σ' αυτή τη χώρα και πρέπει να τους το κόψουμε για να πάνε πίσω στα πλαίσια που θα 'πρεπε να είναι»**, καθώς επίσης, **«όλοι αυτοί οι θρησκόληπτοι ταλιμπάν είναι περιορισμένη η αντίληψή τους. Είναι λογικό. Όπως είναι και όλοι οι υπόλοιποι ακροδεξιοί»**, **«...άλλο πράγμα το κομμάτι των ανθρώπων οι οποίοι έχουν διάφορα κόμπλεξ, διάφορα ψυχολογικά και γενικά είναι χαμηλής νοημοσύνης, δεν μπορεί να καταλάβει το μεγάλο νόημα της θρησκείας»**, κάτι που αναιρεί και το επιχείρημα περί δημοκρατικού και υγιούς σχολιασμού της επικαιρότητας την οποία επικαλείται συχνά ο οργανισμός στις θέσεις του και διατρανώνει την πρόθεση υποτίμησης συγκεκριμένων κοινωνικών, πολιτικών και θρησκευτικών ομάδων.

Στο σημείο υπ' αρ. **10** των γραπτών του θέσεων, ημερομ. **18.4.22**, ο κ. Διονυσίου αναφέρει: **«Ο Κώστας Κωνσταντίνου δεν αναφέρεται στα προσκυνήματα όπως το θέτει ο Λειτουργός σας. Ο δημοσιογράφος αναφέρεται στο φαινόμενο που παρατηρείται συχνά τελευταίως να μεταφέρονται από την Ελλάδα ή αλλού, από διάφορα μοναστήρια ή άλλους χώρους, οστά ή αντικείμενα που αποδίδονται σε Αγίους της εκκλησίας όπως π.χ. ρούχα ή παντόφλες όπου οι πιστοί μαζί με το προσκύνημα καταβάλλουν και εισφορά. Πρόκειται για ζήτημα εξαιρετικά αμφιλεγόμενο ακόμη και μέσα στην ίδια την εκκλησία το οποίο δημιούργησε και συνεχίζει να δημιουργεί δημόσιο διάλογο κυρίως για τη χρησιμότητα ή σκοπιμότητα τέτοιων ενεργειών από μέρους ναών ή ιεραρχών και αν αυτά είναι μέσα στο πραγματικό πνεύμα του Χριστιανισμού. Τα ερωτηματικά τίθενται και από ανθρώπους οι οποίοι θρησκευούν, εγείροντας το ερώτημα αν τέτοιες πρακτικές είναι σύμφωνα με το αληθινό πνεύμα του Χριστιανισμού. Επίσης, κατά πόσον η προώθηση τέτοιων πρακτικών δημιουργεί ανθρώπους / πολίτες σκεπτόμενους ή βυθίζει μια μερίδα του πληθυσμού σε μια άκριτη προσκόλληση σε θρησκοληψία που οδηγεί σε θρησκευτικό φανατισμό και μισαλλοδοξία και εν πάση περιπτώσει μακριά από το αληθινό πνεύμα της χριστιανικής πίστης»**.

Η Αρχή έχει να σχολιάσει ως προς τα ανωτέρω ότι δεν κρίνει κατά πόσο τα προσκυνήματα είναι χρήσιμα, σκόπιμα κι αν αυτά εμπίπτουν μέσα στο πραγματικό πνεύμα του Χριστιανισμού ή οποιασδήποτε άλλης θρησκείας. Η Αρχή κρίνει κατά πόσο είναι νόμιμο να χαρακτηρίζονται από τον δημοσιογράφο οι πιστοί οι οποίοι ακολουθούν τα προσκυνήματα για τους δικούς τους προσωπικούς λόγους ως **«θρησκόληπτοι ταλιμπάν με περιορισμένη αντίληψη»**, ή να παραλληλίζονται με **«κουλούς φετιχιστές»** οι οποίοι ελκύονται από υποδήματα αλλά **«κι από βρακιά και δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο»** κατά πώς ανέφερε στον αέρα του προγράμματος ο κ. Κωνσταντίνου. Η

Αρχή κρίνει ως απαράδεκτους του πιο πάνω χαρακτηρισμούς και κρίνει ότι ευλόγως θίγονται οι ευαισθησίες θρησκευτικών ομάδων.

Επίπλεον ο κ. Διονυσίου αναφέρει «Τι είδους πιστός είναι κάποιος άνθρωπος που προσκυνά μια παντόφλα; Και τι είδους πνευματικότητα και θρησκευτική κατάνυξη μπορεί να υπάρχει σε ένα τέτοιο συμβάν; Δεν αντιλαμβάνομαι λοιπόν πώς μπορεί να θιχτεί η ευαισθησία ενός Χριστιανού από τα πιο πάνω αποσπάσματα». Η Αρχή αναφέρει ως προς την πιο πάνω θέση ότι ακριβώς επειδή τα θρησκευτικά θέματα αποτελούν πολύ λεπτά ζητήματα και δεν μπορεί να τα αφουγκραστεί ή και ενστερνιστεί ο οποιοσδήποτε πέραν από εκείνον που πραγματικά τα πιστεύει και τα εφαρμόζει, καλό θα ήταν να προσεγγίζονται από τους δημοσιογράφους με περισσότερο τακτ και λεπτότητα για να αποφεύγονται τα παράπονα και οι πιθανές παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό που προβάλλεται στην ίδια παράγραφο ήτοι «Σε ότι αφορά τους ανθρώπους που ασπάζονται τις πιο πάνω πεποιθήσεις, καταρχήν δεν θεωρώ ότι είναι όλοι οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι. Όσοι και να είναι όμως αριθμητικά, δεν θεωρώ ότι θα πρέπει μετά την εξισορρόπηση του δικού τους δικαιώματος (αν θεωρήσουμε ότι υπάρχει και αναγνωρίζεται τέτοιο δικαίωμα) να υποχωρήσει το δικαίωμα ενός δημοσιογράφου και ενός ραδιοσταθμού να μεταδώσει ελεύθερα τη γνώμη του, έστω και αν αυτή είναι διατυπωμένη προκλητικά ή με πολεμικούς τόνους ή αν ενοχλεί και σοκάρει κάποιους», η Αρχή τον απορρίπτει.

Η Αρχή επαναλαμβάνει για πολλοστή φορά ότι δεν επιχειρεί να περιορίσει το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης άποψης, αλλά να το προσαρμόσει στα πλαίσια της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας. Θα έπρεπε να είχε γίνει προ πολλού αντιληπτό ότι οι χαρακτηρισμοί που μεταδόθηκαν στο πρόγραμμα δεν εντάσσονται ούτε στα πλαίσια της «προκλητικής γνώμης», ούτε στους «πολεμικούς τόνους» αλλά στις ύβρεις, την ασυδοσία και την απαξίωση. Ένα πρόγραμμα το οποίο καταλήγει με τη φράση **«άμα σας κουράζω μη μ' ακούτε, έξω!»** και **«θα κρίνω γιατί έτσι γουστάρω! Γιατί έτσι γουστάρω κι αν δεν σας αρέσει πέσετε χώρκα του που λέει και ο Αρχιεπίσκοπος σας!»** δεν χωρεί αμφιβολία για το πού θέτει τον πήχη ποιότητας λόγου στα ραδιοφωνικά δρώμενα του τόπου.

Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό στην παράγραφο υπ' αρ. **11** των θέσεων του οργανισμού ήτοι «σε ότι αφορά στην είδηση με τον άντρα που εισήλθε σε φαρμακείο γυμνός, είναι φανερό ότι σχολιάζει σκωπτικά μια είδηση που είχε ήδη μεταδοθεί», η Αρχή επίσης τον απορρίπτει.

«Σκωπτικά» σύμφωνα με το λεξικό του Γ. Μπαμπινιώτη θα πει «περιπαιχτικός, κοροϊδευτικός, χλευαστικός» αλλά και «σε πνεύμα αστεϊσμού». Η Αρχή κρίνει πως ακόμη κι αν ερμηνεύσουμε την σκωπτική πρόθεση του δημοσιογράφου να εμπίπτει στο «πνεύμα αστεϊσμού» αυτό δεν προκύπτει πραγματικά από το σχόλιο του, ήτοι **«δεν είχε**

και τίποτα, από ό, τι είδα, έτσι πολύ περιοχής, οπότε...» αναφερόμενος προφανώς στο μόριο του γυμνού άντρα που ως γνωστόν, και καθώς είχε ήδη μεταδοθεί πολύ ορθά από άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης, επρόκειτο για πάσχοντα ψυχιατρικής ασθένειας. Η Αρχή κρίνει πως ούτε αυτό το σχόλιο βρισκόταν στο επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β), (δ) και (ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **κανονισμών 21(1), (4), και 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει. Η υποβολή των απόψεων του οργανισμού, μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Σε περίπτωση που ο οργανισμός επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, καλείται όπως τις υποβάλει στην Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης.

Σε περίπτωση που ο οργανισμός επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, καλείται όπως πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση του οργανισμού εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 59/2020(17)

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΠΟΛΙΤΗΣ 107,6», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «RADIO ELIOS NETWORK LIMITED»

Ημερομηνία Απόφασης: 18 Απριλίου, 2022

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσω Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Η απόφαση της Αρχής δεν είναι ομόφωνη. Με την απόφαση της πλειοψηφίας συμφωνούν η Πρόεδρος κ. Ρόνα Κασάπη, η Αντιπρόεδρος κ. Μαρία Κούσιου και τα Μέλη κ.κ. Σέργιος Ποΐζης, Χρύσω Τσόκκου, Αγγελική Λαζάρου και Πάνος Κανελλόπουλος.

Το Μέλος της Αρχής κ. Τάσος Κυρμίτσης έχει διαφορετική απόφαση (απόφαση μειοψηφίας).

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Τα γεγονότα που πλαισιώνουν την παρούσα υπόθεση, αναφέρονται στην απόφαση της πλειοψηφίας και συνεπώς η επανάληψη τους δεν είναι χρήσιμη.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις αφορούν τα πιο κάτω:

1. Στις 30/6/2020, μεταξύ των ωρών 18:00–19:00, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «Δελτίο Θυέλλης», το οποίο περιείχε λεκτικό που δεν διεπόταν από την αρχή της υψηλής ποιότητας, κατά παράβαση του άρθρου 26(1)(β) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).
2. Στις 30/6/2020, μεταξύ των ωρών 18:00–19:00, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «Δελτίο Θυέλλης», το οποίο δε διέπετο από την αρχή της διαφύλαξης της ποιότητας της γλώσσας, κατά παράβαση του άρθρου 26(1)(δ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).
3. Στις 30/6/2020, μεταξύ των ωρών 18:00–19:00, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «Δελτίο Θυέλλης», το οποίο δεν διεπόταν από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας,

της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

4. Στις **30/6/2020**, μεταξύ των ωρών **18:00–19:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**», χωρίς να λάβει μέτρα ώστε το πρόγραμμα να ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου (και της τηλεόρασης) και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

5. Στις **30/6/2020**, μεταξύ των ωρών **18:00–19:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**», χωρίς να λάβει μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας της γλώσσας και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής, ειδικότερα όταν μεταδόθηκε σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούσαν ανήλικοι, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(4)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

6. Στις **30/6/2020**, μεταξύ των ωρών **18:00–19:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**», στο πλαίσιο του οποίου έγινε χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικής ομάδας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Έχω μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων όλων των γραπτών και προφορικών εξηγήσεων, παραστάσεων και/ή θέσεων του οργανισμού, όπως εκφράστηκαν από τον Διευθυντή και τη Δικηγόρο του, έχω ακούσει με ιδιαίτερη προσοχή το επίμαχο πρόγραμμα του οργανισμού, όπως αυτό μεταδόθηκε στις **30/6/2020** και με **πλήρη σεβασμό προς την απόφαση της πλειοψηφίας** κρίνω ότι:

→ Το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**» όπως μεταδόθηκε Στις **30/6/2020**, μεταξύ των ωρών **18:00–19:00**, **ΔΕΝ** παραβιάζει το **άρθρο 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα). Το θέμα της ποιότητας είναι πολύ γενικό και παρόλο που κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος υπήρξε σε μεγάλο βαθμό ένταση, αιχμηρή και έντονη κριτική προς τα λεγόμενα του συγκεκριμένου Μητροπολίτη, είμαι της άποψης ότι αυτό δεν παραβιάζει την αρχή της υψηλής ποιότητας.

→ Το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**» όπως μεταδόθηκε Στις **30/6/2020**, μεταξύ των ωρών **18:00–19:00**, **ΔΕΝ** παραβιάζει το **άρθρο 26(1)(δ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών

Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) καθώς επίσης και τον **Κανονισμό 21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το θέμα της ποιότητας της γλώσσας είναι πολύ γενικό. Η γλώσσα είναι ένα εργαλείο το οποίο αναλόγως της κάθε εποχής μεταβάλλεται.

Όπως αναφέρει ο Γ. Μπαμπινιώτης στο βιβλίο του «*Διαλογισμοί για τη γλώσσα και τη γλώσσα μας*» στην σελ. 78: «*Ποια, λοιπόν, είναι η αλήθεια για τη σημερινή κατάσταση της γλώσσας μας; Η αλήθεια είναι ότι **υπάρχει πρόβλημα ποιότητας**: η ποιότητα της γλώσσας που χρησιμοποιούμε στην προφορική και γραπτή μας επικοινωνία **δεν είναι η επιθυμητή...** Το πως προφέρουμε τη γλώσσα, τί λεξιλόγιο χρησιμοποιούμε από πλευράς σημασιολογικής ευκρίνειας, ευστοχίας, ποικιλίας και υφολογικών αποχρώσεων, το πως αξιοποιούμε τις γραμματικές δομές και τις συντακτικές λειτουργίες, ποικίλες και λεπτές, που προσφέρει η γλώσσα μας, **το σύνολο αυτών των χρήσεων και κυρίως των επιλογών που κάνουμε συνιστούν την ποιότητα της γλώσσας**».*

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, επαναλαμβάνω ότι παρόλο που κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος υπήρξε σε μεγάλο βαθμό ένταση, αιχμηρή και έντονη κριτική προς τα λεγόμενα του συγκεκριμένου Μητροπολίτη, είμαι της άποψης ότι σε κάποιες στιγμές το λεξιλόγιο που χρησιμοποιήθηκε παραβιάζει την αρχή της διαφύλαξης της ποιότητας της γλώσσας καθώς επίσης και των παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας της γλώσσας ιδιαίτερα έναντι των ανηλίκων.

→ Το πρόγραμμα «**Δελτίο Θυέλλης**» όπως μεταδόθηκε Στις **30/6/2020**, μεταξύ των ωρών **18:00–19:00**, ΔΕΝ παραβιάζει τους **Κανονισμούς 26(1)(ε), 21(1), και 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει τον χαρακτήρα του υπό εξέταση προγράμματος. Τα επικαιρικά προγράμματα, η σάτιρα, ο σχολιασμός της καθημερινής ειδησεογραφίας ακόμα και ο αιχμηρός, έντονος ή/και επικριτικός σχολιασμός είναι θεμιτά, χρήσιμα και ανταποκρίνονται στην αποστολή των ΜΜΕ. Σίγουρα τα όσα μεταδόθηκαν στο ανωτέρω αναφερόμενο πρόγραμμα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως σάτιρα. Συμφωνώ όμως με την προσέγγιση του οργανισμού ότι μπορούν να χαρακτηριστούν ως αιχμηρός, έντονος ή σκωπτικός σχολιασμός στα πλαίσια της διεξαγωγής δημόσιου διαλόγου και ως εκ των ανωτέρω ΔΕΝ θεωρώ ότι παραβιάστηκε η αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας (βλ. άρθρο 26(1)(ε) ή το επίπεδο του προγράμματος μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν συνάδει με το ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει οι κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου στην πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας ή ότι η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε ενδέχεται να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικής ομάδας. Αντιθέτως τα όσα λέχθηκαν, παρά τον έντονο και αιχμηρό τρόπο, προσθέτουν στην είδηση, τον προβληματισμό του μέσου ακροατή της χώρας, άσχετα εάν ο μέσος ακροατής συμφωνεί ή όχι με τις απόψεις όπως αυτές παρουσιάστηκαν.

Σε σχέση με τους ισχυρισμούς και/ή θέσεις του οργανισμού, όπως καταγράφονται στη γραπτή δήλωση του κ. Διονυσίου, ως επίσης και παρόμοιους γραπτούς και/ή προφορικούς ισχυρισμούς του οργανισμού, για το δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπο έκφρασης υιοθετώ την απόφαση της πλειοψηφίας.

Σε σχέση με οποιονδήποτε άλλο ισχυρισμό και/ή θέση του οργανισμού που έχει εγερθεί στην παρούσα υπόθεση με τον οποίο δεν διαφωνώ ρητά και καταγράφω ανωτέρω, συμφωνώ με τις θέσεις και την κρίση της πλειοψηφίας και δεν έχω να προσθέσω οτιδήποτε άλλο.

Για τους ανωτέρω λόγους που έχω αναφέρει, κρίνω ότι από τα έξι ανωτέρω υποστοιχεία προκύπτει παράβαση στα υποστοιχεία 2 και 5 μόνο.

(ΤΑΣΟΣ ΚΥΡΜΙΤΣΗΣ)

Μέλος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 59/2020(17)

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΠΟΛΙΤΗΣ 107,6», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «RADIO ELIOS
NETWORK LIMITED»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ: 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **18 Απριλίου 2022**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ως εξής:

- κατά πλειοψηφία¹ ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β), (δ), και (ε) (υποστοιχεία 1, 2, 3)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(1), (4) και 25(3)(α) (υποστοιχεία 4, 5, 6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).
- ομόφωνα ότι υπάρχει παράβαση του **άρθρου 26(1)(δ) και 21(4) (υποστοιχεία 2 και 5)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Τα πιο πάνω άρθρα και κανονισμοί προνοούν:

**Άρθρο 26(1): Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –
(β) της υψηλής ποιότητας
(δ) της διαφύλαξης της ποιότητας της γλώσσας**

¹ κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Μαρίας Κούσιου, Σέργιου Ποΐζη, Χρύσως Τσόκκου, Αγγελικής Λαζάρου και Πάνου Κανελλόπουλου.

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου.

Κανονισμός 21(1): *Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.*

Κανονισμός 21(4): *Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι.*

Κανονισμός 25(3): *Οι πιο κάτω κανόνες αφορούν τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στις εκπομπές:*

Απαγορεύεται:

(α) η χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων.

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουστεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υπόθεσης, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουστεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **2.6.2022**, κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής διοικητικών κυρώσεων γραπτώς και/ή προσωπικώς. Η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό ότι, εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, να τις υποβάλει εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της επιστολής και εάν επιθυμεί να τις υποβάλει προσωπικώς, να πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, εντός ίδιας προθεσμίας, ώστε να ειδοποιηθεί με ειδική επιστολή για τον σκοπό αυτό. Τονίστηκε επίσης ότι, σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση εντός της καθορισμένης προθεσμίας, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Ο οργανισμός δεν υπέβαλε οποιεσδήποτε απόψεις ή και θέσεις για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή υιοθετεί και επαναλαμβάνει το περιεχόμενο της ταυτάριθμης Απόφασής της, ημερομ. **18.4.2022**, με το οποίο απαντά και/ή τοποθετείται επί όλων των γραπτών και/ή προφορικών θέσεων και/ή ισχυρισμών του οργανισμού, ως επίσης και επί των παραβάσεων της υπόθεσης και στην οποία απόφαση παραπέμπει τον οργανισμό.

Η Αρχή κρίνει σκόπιμο να επαναλάβει την ουσία του συλλογιστικού στο οποίο βασίστηκε για να κρίνει τη συγκεκριμένη υπόθεση.

Η ελευθερία του λόγου είναι αδιαμφισβήτητα μία πολύτιμη κατάκτηση καθώς ορίζει ο χάρτης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και αποτελεί κορωνίδα του δημοσιογραφικού λειτουργήματος. Παρόλα αυτά, όπως κάθε ελευθερία και δικαίωμα, και αυτή επίσης φέρει ευθύνες και περιορισμούς. Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμος 7(I)/98 (Όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) καθώς και οι Περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) προνοούν όπως κάθε πρόγραμμα το οποίο μεταδίδεται από ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό ο οποίος αδειοδοτείται και εποπτεύεται από την αρμόδια Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, να ανταποκρίνεται στις διατάξεις τους.

Η Αρχή εποπτεύει τη συμμόρφωση των προγραμμάτων με τις διατάξεις της Νομοθεσίας της. Δεν επεμβαίνει, ούτε επιχειρεί να φιμώσει την ελευθερία έκφρασης ιδεών και απόψεων του οποιουδήποτε δημοσιογράφου ή παρουσιαστή, όσο προκλητικές κι αν είναι αυτές, δεδομένου ότι εκφράζονται σε έννομα πλαίσια, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψιν ότι πιθανόν αυτές να προσλαμβάνονται από ανήλικους ακροατές και νοουμένου ότι δεν θίγουν την αξιοπρέπεια των προσώπων για τα οποία γίνεται αναφορά στο εκάστοτε πρόγραμμα. Η Αρχή κρίνει ότι μπορούν να ειπωθούν τα πάντα με το σωστό λεξιλόγιο και ύφος, χωρίς να διακυβεύεται επ' ουδενί η ελευθερία έκφρασης του ομιλούντος.

Εκ των ανωτέρω κρίνονται ως απαράδεκτες οι αναφορές του παρουσιαστή στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, σε ό, τι αφορούσε στον Μητροπολίτη Καλαβρύτων αλλά και σε μερίδα των ακροατών του η οποία επικοινωνούσε μαζί του μέσω διαδικτύου. Η επανειλημμένη και εμμονική αναφορά σε «τράγο», τα ειρωνικά σχόλια ως προς τον δείκτη νοημοσύνης των ακροατών, βλ. «μην τους το λες συνέχεια ρε παιδί μου ότι είναι ηλίθιοι (...) είναι ηλίθιοι εντάξει, μην είσαι κι εσύ έτσι να τους το λες συνέχεια», «άλλο πράγμα να πιστεύει κανείς στον Θεό, που είναι δικαίωμά του, και είναι απολύτως σεβαστό, κι άλλο πράγμα το κομμάτι των ανθρώπων οι οποίοι έχουν διάφορα κόμπλεξ, διάφορα ψυχολογικά και γενικά είναι χαμηλής νοημοσύνης, δεν μπορεί να καταλάβει το μεγάλο αυτό νόημα της θρησκείας», «όλοι αυτοί οι θρησκόληπτοι Ταλιμπάν είναι περιορισμένη η αντίληψή τους. Είναι λογικό. Όπως

είναι και όλοι οι υπόλοιποι ακροδεξιοί» δεν χωρούν αμφισβήτηση ως προς το πού τέθηκε ο πήχης του λόγου στο εν λόγω πρόγραμμα.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα στην ωριαία διάρκειά του βρίθει τέτοιων σχολίων και αναφορών, και η Αρχή κρίνει πως στην ολότητά του δεν ανταποκρίνεται στο επίπεδο που ορίζει η αποστολή του ραδιοφώνου. Στον Πίνακα Α' των παραβάσεων καταγράφονται όλες οι επίμαχες αναφορές αναλυτικά, ένα μείγμα εκχυδαϊσμένου και προσβλητικού λόγου ως προς τις θρησκευτικές πεποιθήσεις ακροατών, ο οποίος δεν μπορεί να δικαιολογηθεί υπό οποιεσδήποτε περιστάσεις, ειδικότερα στη συγκεκριμένη ώρα μετάδοσης. «Σουννέτι έκανες; Γιατί σας ενδιαφέρει; Αν σας ενδιαφέρει, δεν έχω κανένα πρόβλημα, ελάτε να δείτε», «...Προηγουμένως που σας έλεγα ότι εμένα... δεν θα το έκανα να βγω να πάω να κρέμονται τα... «αυτά μου», και να πάω στο φαρμακείο τίτσιρος, εσείς τον Θεό πού τον είδατε σε αυτή τη συγκεκριμένη περιγραφή που έκανα; Είδατε τον Θεό; Διότι αν βλέπετε σ' αυτή τη συγκεκριμένη περιγραφή το Θεό κάτι σας λείπει νομίζω!» Τα παραπάνω, ένα μικρό δείγμα της ποιότητας λόγου στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Η Αρχή κρίνει ότι οι αναφορές του δημοσιογράφου / παρουσιαστή, ομιλούν από μόνες τους και δεν χρειάζεται περαιτέρω τεκμηρίωση για ποιους λόγους κατέληξε στα ευρήματά της.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπια της στοιχεία, τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό, για τις παραβάσεις που έγιναν στις **30.6.2020**, κυρώσεις ως ακολούθως:

ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΙΣ 30.6.2020 (ΟΜΟΦΩΝΑ)

- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(δ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) – **υποστοιχείο 2-**, το διοικητικό πρόστιμο των **€750**.
- Για την παράβαση του **κανονισμού 21(4)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), - **υποστοιχείο 5**, δεν επιβάλλεται κύρωση λόγω ομοιότητας γεγονότων με την παράβαση του **υποστοιχείου 2**.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΙΣ 30.6.2020 (ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ)

- Για την παράβαση του **κανονισμού 21(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), - **υποστοιχείο 4**, το διοικητικό πρόστιμο των **€500**.
- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) – **υποστοιχείο 1-**, η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και των συστατικών στοιχείων της παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου **4-**, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του άρθρου 26(1)(ε) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) – υποστοιχείο **3-**, το διοικητικό πρόστιμο των **€500**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) –**υποστοιχείο 6-**, το διοικητικό πρόστιμο των **€250**.

Ο οργανισμός καλείται να καταβάλει στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **€2.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της παρούσας απόφασης.

Το Μέλος της Αρχής κ. Τάσος Κυρμίτσης (ο οποίος στην Α' φάση της παρούσας υπόθεσης μειώθηκε και εξέδωσε ξεχωριστή απόφαση) δηλώνει ότι η παρούσα απόφαση, ημερομ. **29.6.2022**, συμπεριλαμβανομένου και του ποσού που επιβλήθηκε ως διοικητικό πρόστιμο στο υποστοιχείο **2** αυτής καθώς και της απόφασης επί του υποστοιχείου **5**, αντικατοπτρίζει πλήρως τις θέσεις του και ως εκ τούτου δεν θα προχωρήσει σε έκδοση δικής του απόφασης, ήτοι Απόφασης Μειωσιμότητας για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου